

GLAS

Glavni urednik Igor Slavec

Odgovorni urednik v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Preveč nalog hkrati

Pred osnovnimi organizacijami sindikata je naenkrat preveč nalog — Obravnava zaključnih računov naj pokaže na dobre in slabe strani gospodarjenja

Radovljica — Na seji medobčinskega sindikalnega sveta za Gorenjsko, ki sta se ga udeležila tudi predstavnik republiškega sveta ZSS Franci Polak in Jože Hutar ter sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Zdravko Krvina, so obravnavali najbolj žgoča vprašanja programov dela občinskih sindikalnih svetov, predloge stališč in usmeritev za 3. konferenco ZSS, kako bodo potekale obravnave zaključnih računov po delovnih organizacijah, na kratko so se pa tudi pogovorili, kako potekajo priprave na skupščine občinskih organizacij ZSS in o nalogah sindikata v pripravi na volitve.

Predstavniki občinskih sindikalnih svetov Gorenjske so menili, da se je naenkrat nagrmadilo preveč nalog na predsednike in vodstva osnovnih organizacij — pred njimi je 3. konferenca sindikatov, razprave o zaključnih računih, volitve, vrsta tekočih nalog — obenem pa ni bilo dovolj poskrbljeno za njihovo izobraževanje. Na kongresih bi morali določiti stalne naloge, občasne pa porazdeliti po letih. Vsekakor bo največja letošnja naloga občinskih sindikalnih svetov usposabljanje osnovnih organizacij za boljše delo v naslednjem letu.

Slaba je povezava med republiškimi in občinskimi odbori sindikata, tako da se delo marsikje podvaja, hkrati pa je tudi povezava med občinskimi odbori in osnovnimi organizacijami, saj jih prvi prepoosto zasipujejo z materiali, osebnih stikov, ki bi največ pripomogli k dobremu delu v osnovnih organizacijah, pa ni. Manjka metod dela.

Obravnave zaključnih računov naj bodo v vsaki delovni organizaciji temeljite. Delavcem je treba odkrito povedati, zakaj je prišlo do težav v gospodarjenju, do izgub, do nujnih

dopustov in podobno. Pokazati je treba na odgovornost tistega, ki je planiral in tistega, ki je odgovoren za uresničitev planiranega. Podrobno je treba v vsaki delovni organizaciji pogledati njihovo samoupravno povezavo s surovinsko bazo. Če se delovna organizacija zapira in ne išče povezav v reprodukciji verigi, se bo slej ko prej pokazala slabost njihovega gospodarjenja. Vsekakor pa bi morale tu opraviti svoje delo komisije za uresničevanje zakona o združenem delu, ki so bile pred petimi leti ustanov-

ljene pri občinskih skupščinah, pa so ponekod kar ugasnile.

Preslabo je izkoriščeno strokovno znanje delavcev z višjo in visoko strokovno izobrazbo, slaba je izkoriščenost celotnega strojnega parka, slaba je organizacija dela. Produktivnost je porasla le za nekaj odstotkov. Tudi o tem bo treba spregovoriti na zborih delavcev ob zaključnih računih. Posebno še tam, kjer se kažejo izgube. Če ne bo jasno povedano, zakaj je do njih prišlo in če se ne bodo skupno zavzeli, da bodo napake odpravili, bodo ob polletju oziroma ob koncu leta izgube spet tu.

D. Dolenc

Smučarska nedelja — Minula sobota in nedelja sta bili v znamenju smučk, žičnic in gneče na cestah, saj je mlado in staro hitelo na sončne smučine naših smučarskih središč. Obisk je bil povsod velik in največji, popoldne pa je na visokogorskih smučiščih zapihal močan veter. Preprečil je, da bi se z gondolo vrnili v dolino smučarji z Velike planine, Krvavca in Vogla. Lepo vreme pa nam spet obeta odlično smučarijo, čeprav bolj previdno, kajti na sončnih legah sneg že pošteno pobira.

DANES V GLASU:

V današnjem GLASU objavljamo KAZALO predpisov občinskih skupščin, samoupravnih in drugih organov, ki so bili leta 1981 objavljeni v Uradnem vestniku Gorenjske.

Velikanu revolucije v spomin

Rateče — Na karavli na tromeji nad Ratečami, ki nosi ime po velikem revolucionarju Edvardu Kardelju-Krištofu, je bila v soboto, 30. januarja proslava ob 72-letnici njegovega rojstva. Na tej karavli, ki jo je Edvard Kardelj izredno rad obiskoval, so se poleg graničarjev zbrali številni gostje, med njimi Stane Dolanc, član predsedstva CK ZKJ, Zdravko Krvina, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, več visokih vojaških starešin ljubljanskega območja, predstavniki sedanjih karavli, skupščine občine Jesenice, krajevne skupnosti Rateče in drugi. Zbrane je najprej v imenu skupščine občine Jesenice pozdravil Branko Iskra, v nadaljevanju pa je delo in bogato dediščino revolucionarja, teoretika in misleca ter najboljšjega sodelavca tovariša Tita orisal namestnik komandanta ljub-

ljanskega armadnega območja, polkovnik Marko Negovanovič. V nadaljevanju so kulturni program izvedli učenci osnovne šole Božidar Maslanovič iz Borova, ki so v teh dneh na zimskih počitnicah v Kranjski gori, ter mladinci osnovne organizacije ZSMS iz Rateč. Sama proslava je izvenela v nadaljnjih nalogah vseh naših delovnih ljudi in občanov pri nadaljnjem uresničevanju misli in idej Edvarda Kardelja, nadaljnjem utrjevanju bratstva in enotnosti. Prav graničarji na tej karavli imajo skupaj z vsemi občani še posebej odgovorno nalogo, da varujejo in čuvajo našo mejo.

Navzoči so se obvezali, da bodo v naprej še z večjo odgovornostjo stopali po začrtani poti revolucionarjev Edvarda Kardelja in Tita.

J. Rabič

Borci škofjeloškega odreda

Domicilni odbor Škofjeloškega partizanskega odreda vabi borke in borce na zbor skupnosti borcev Škofjeloškega partizanskega odreda, ki bo v petek, 5. februarja, 1982, ob 16. uri v dvorani občinske skupščine Škofja Loka, Poljanska cesta 2.

dodatek jedem

KETCHUP

hp DROGA

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Za boljši premog

Zeja po premogu je vse večja in rudarji jo skušajo čim bolj potešiti. Konec leta so bili deležni kopice pohval za svoje količinske uspehe. Toda potihem so bili vendarle grajani. Kakovost premoga, ki so ga pošiljali v termoelektrarne, je bila slaba.

Tako so morali v šoštanjski termoelektrarni kuriti premog, ki je imel kar 60 odstotkov negorljivih primesi, 30 odstotkov več kot poprej. Naprave v termoelektrarni so zgrajene za določeno kurilno vrednost premoga, če ta meja ni dosežena, imajo kup težav, naprave pa se kvarijo. Primesi v premogu »brusijo« cevi v kotlih in lopatice ventilatorjev za vlek. Prenosne naprave, dodelilci premoga in naprave za odpepeljevanje so preobremenjeni in češče prihaja do okvar. V šoštanjski termoelektrarni so tako imeli kar 30 odstotkov več vzdrževalnih del.

Posledica slabega premoga je bila manjša proizvodnja električne energije v naših termoelektrarnah. V zadnjih treh mesecih so dnevno dajale 16,5 milijonov kilovatnih ur električne energije, glede na instalirane zmogljivosti pa bi morale 19,5 milijona kilovatnih ur. Primanjkljaj torej, ki se pri sedanjih težavah oskrbe z električno energijo krepko pozna in te dni nas pred mrki rešuje uvoz elektrike.

Rudarji v zasavskih premogovnikih so pripombe na kakovost premoga vzeli resno in iz jame že prihaja boljši premog. Zamislili so se torej nad številkami, da je bila leta 1971 toplotna vrednost njihovega premoga še 10.492 KJ/kg, lani novembra pa samo še 9.096 KJ/kg. Tehnični delavci tako zdaj vse pogostje merijo kakovost premoga, jamski nadzorniki brzdajo rudarje, da bi ob robovih širokih čel preveč v živo ne posnemali slojev z najslabšim premogom, pri preložitvi mizi so okrepili posadko in zdaj štirje delavci izločajo jalovino.

Poglaviti vzrok težav pa so naložbe. Cene nafte so nas v preteklih desetletjih uspavale in premalo samo skrbeli za premogovnike. Energetska kriza je premogu skorajda čez noč spet dala vrednost in danes ga potrebujemo več, kot ga nakoplujemo.

Zaradi premajhnih naložb v rudnikih niso mogli v vse večjih globinah sproti nadomeščati izgubljenih delovnih ur premog so hitreje izčrpavali kot z raziskavami odkrivali nova nahajališča.

Plačujemo torej davek preteklosti. Tudi podatki zadnjih let niso nič kaj spodbudni. V zasavskih premogovnikih so predlani investirali le 47 odstotkov za to leto po srednjeročnem načrtu pričakovanih sredstev, lani samo 33,9 odstotkov.

M. Volčjak

Teorija sopotnica praksi

Kranj — Podobno kot večina slovenskih visokošolskih organizacij tudi Visoka šola za organizacijo dela v Kranju, vključena v mariborsko univerzo, v tem šolskem letu ni dobila toliko študentov, kot jih je bila na osnovi razpisa pripravljena sprejeti. V prvih letnikih ima okroglo 190 rednih študentov in 380 študentov ob delu, medtem ko je razpisala 290 oziroma 500 mest.

Ob tako očitnem razkoraku bi se lahko vprašali, ali je zanimanje

študentov za izobraževanje v organizacijskih vedah — močnejše kot prejšnja leta so se vpisovali predvsem v računalniško smer — splahnelo ali pa so se potrebe združenega dela zaradi spremenjenih gospodarskih tokov naenkrat zasukale v tehnična področja.

Korenine problema je vsekakor treba iskati drugje. V združenem delu se namreč še niso osvobodili misli, da je kadrovsko-izobraževalna dejavnost neka posebna, od funkcije človeka v procesu dela in samoupravljanja odmaknjena dejavnost, dejavnost, ki hodi nekje daleč za ekonomsko-poslovno problematiko, namesto da bi bila njena neločljiva sestavina.

V zadnjem letu v Sloveniji veliko govorimo o preobrazbi visokega šolstva, ki zahteva hitrejšo in smelejšo samoupravno preobnovo. Prav novi samoupravni družbenoekonomski odnosi lahko največ pripomorejo k vprašanju visokega šolstva v enoten sistem samoupravno združenega dela. Drug močan motiv pa je v pričakovanih deležih in učinkovitejši vpleti visokošolskega pedagoškega in raziskovalnega dela v bitki za ključne stabilizacijske cilje.

Povezava znanj in preveč razdrobljenih programov, tesnejša povezava s praktičnim delom ter višja raven prepletanja pedagoške in raziskovalne sestavine v procesu visokošolskega dela so zato zahtevne, a neodložljive naloge izvajalcev, študentov in uporabnikov.

H. J.

Težave zaradi močnega vetra

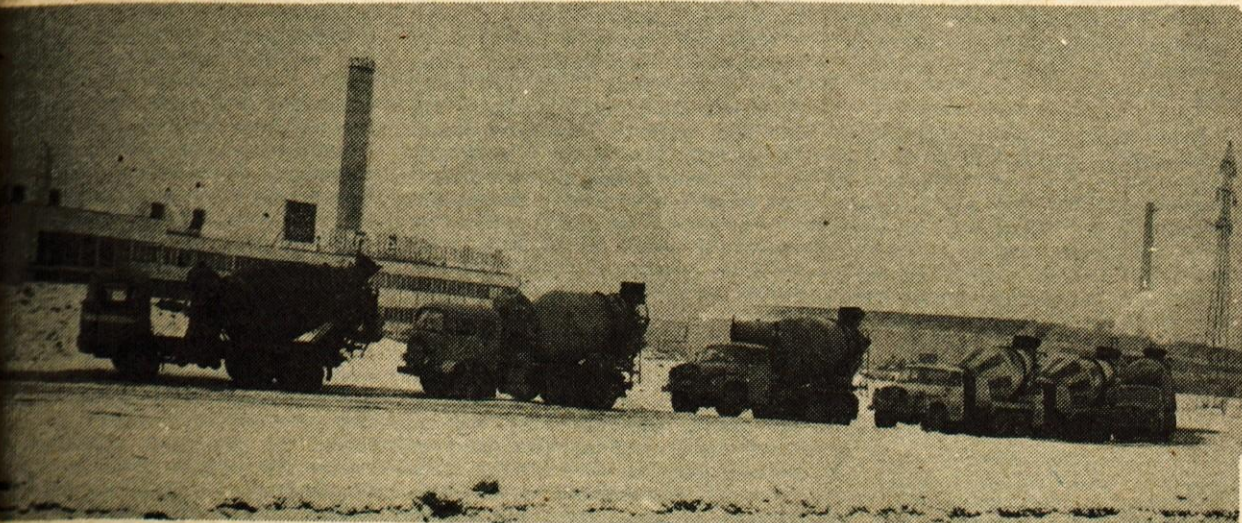
Zaradi močnega vetra, ki je s sunki dosegal hitrost od 100 do 130 kilometrov na uro, so morali v nedeljo, 31. januarja, ustaviti gondolski žičnici na Krvavcu in Voglu, močan sunek vetra pa je spodskal tudi električni drog med Predvdvorom in Bregom.

Na Krvavcu je zaradi vetra čakalo okrog dva tisoč smučarjev, ki so se potem v spremstvu gorskih reševalcev sklenili odpraviti peš v dolino. Ko je ob 19. uri veter nekoliko ponehal, so preostale spustili v dolino z žičnico in do 20. ure so bili že vsi nedeljski smučarji na varnem.

Z Vogla žal v nedeljo niso mogli odpeljati 700 smučarjev, kajti veter je v sunkih pihal v bok žičnice s hitrostjo od 100 do 120 kilometrov na uro, zato raje niso tvegali prevoza v dolino. Smučarje so nastanili po kočah in jih jutraj, ko je veter ponehal, odpeljali v dolino. Za tiste, ki niso imeli lastnega prevoznega sredstva, so organizirali prevoz z Alpetouroviimi avtobusi. Tudi Vogel so vsi zapustili živi in zdravi.

Zvečer med šesto in sedmo uro pa so bili v Predvdvoru, na Bregu in na Jezerskem brez električnega toka, kajti močan sunek vetra je ob samem vznožju odlomil električni drog in ga porušil. Delavci Elektro Kranj so potrebovali kako uro, da so postavili nov drog in omrežje spet usposobili za normalno oskrbo z električno energijo.

D. Ž.

Kranj — Razširitev proizvodnje Iskrinih Telekomunikacij na Laborah zahteva tudi več industrijske vode. Stari vodni rezervoar s približno 800 kubičnimi metri je postal premajhen in v začetku novembra so že zastavili gradnjo novega, velikega rezervoarja industrijske vode, ki bo lahko držal preko 2000 kubičnih metrov vode. Kot so nam povedali pri Gradbincu, ki je prevzel to gradnjo, dela potekajo po planu. Tlačna plošča je že narejena, zdaj pa se betonirajo stene. Konec marca bo, če vreme ne bo preveč nagajalo, rezervoar narejen. Predračunska vrednost gradnje, ki bo vsa skrita pod zemljo, znaša okrog pet najst milijonov dinarjev. — Foto: D. Dolenc

PO JUGOSLAVIJI

SREČANJE SAMOUPRAVLJAVCEV

V Kragujevcu bo 14. in 15. februarja že štirinajsto srečanje samoupravljalcev Jugoslavije, na katerem se bo zbralo okoli 550 delegatov iz vse države. Z letošnjo osrednjo temo tega srečanja bodo razčlenili družbeno in materialno vrednotenje proizvodnega in ustvarjalnega dela kot pomembne sestavine stabilizacijske politike. Med pripravami na srečanje so že lani poslali idejnopolična izhodišča za razpravo na okoli 5000 naslovov in s tem podprli najhitero razpravo tudi v organizacijah združenega dela.

ŠKOF SPREGOVORIL PO SLOVENSKO

Egon Kapelari, novi koroški škof, pristojen za območje na katerem žive koroški Slovenci, je pred nekaj dnevi pri posvečenju v celovški stolnici spregovoril nekaj besed v slovenščini. To se še nikoli ni zgodilo, še zlasti pa ne, da bi kdo od tistih osebnosti v tako slovesnem ozračju v »drugem deželnem jeziku« razglasil, da tod žive tudi Slovenci. Takole je povedal, čeprav je njegova slovenščina zvenela nekoliko trdo, vendar je izpričevala slovensko poreklo njegove matere: »Dejstvo, da v naši škofiji stoletja žive Nemci in Slovenci, je za nas dokaz mnogovrstnosti stvarstva in živa zgodovinska danost, zato hvaležno prevzemamo kot kristjani na Koroškem naloge, da oba naroda vodimo k boljšemu vzajemnemu razumevanju in s tem dejansko prispevamo k sožitju v duhu krščanske bratske ljubezni.«

POSODILO MEDNARODNE BANKE

Predstavniki mednarodne banke za obnovo in razvoj iz Washingtona so na Ohridu s predstavniki Bosne in Hercegovine in Makedonije sklenili pomemben dogovor o financiranju tehničnega programa varstva človekovega okolja v ohridskem in tuzlanskem območju, pri katerem sodeluje tudi mednarodna banka. Mednarodna banka za obnovo in razvoj bo za oba projekta prispevala 65 milijonov dolarjev, od tega 25 do 30 odstotkov za tuzlanski projekt. Celotna vrednost tuzlanskega projekta znaša 160, ohridskega pa 80 milijonov dolarjev.

VEČ POSEJANIH POLJ

Spomladi bodo z različnimi poljedelskimi kulturami v Bosni in Hercegovini posejali 552.200 hektarov zemljišč, kar je za šest odstotkov več kot ob lanski spomladanski setvi. Od tega bodo samo koruzo posejali na 260 tisoč ha, ječmen na 37 tisoč, oves na 55 tisoč in pšenico na 5 tisoč ha. Po letošnjem akcijskem programu naj bi pridelali 395 tisoč ton pšenice in rži, 800 tisoč ton koruze, 170 tisoč ton sladkorne pese in 17 tisoč ton oljarske.

Na slovesnosti na pogorišču Semperove koč nad Bašljem so se v soboto zbrali mladi, nekdanji borci in krajanji vseh vasi, od koder so bili borci Kokrške čete. — Foto: D. Žlebir

Bašeljski pohod tradicionalen

Bašelj — Jutri mineva štirideset let, odkar je Kokrška četa doživela ognjeni krst v Semperovi koči nad Bašljem. To je bil tudi eden prvih hujših spopadov z okupatorjem na Gorenjskem. V spomin na ta dogodek so se v soboto, 30. januarja, zbrali borci, krajanji in mladina Bele, Predvora, Trstenika, Vogelja, Vodice, Skaručne in Senčurja, od koder so bili borci Kokrške čete, da počaste spomin na prve žrtve.

Slavnostni govornik, preživeli borec spopada pred 40 leti, Tine Zalelet-Tilen, je orisal pot Kokrške čete od njene ustanovitve 10. decembra 1941 v Senčurju do bojev z Nemci v Semperovi koči nad Bašljem. Govoril je o bridkem boju kokrških borcev, ki so se sredi trde zime zatekli pod Storžič v Semperovo koč, potem pa so jih od vseh strani obkolili Nemci. V divjem spopadu sta padla prva borca Franc Zupanc mlajši, doma iz Vogelja, in Vinko Burnik s Skaručne, Srečka Dermastjo so ranjenega zajeli in ga odvedli na Golnik, kjer je naslednjega dne umrl. Ostali so se med stre-

ljanjem prebili v Bašelj in pustili za sabo gorečo koč. Govornik je sklenil pripoved z mislijo o veličini in moralnem zgledu mladih, zanosnih borcev, hkrati pa je poudaril, naj bi se dogodka v Semperovi koči odslej spominjali s tradicionalnimi pohodi borcev in mladine, podobno kot s tradicionalnim pohodom na Stol obeležujemo Jeseniško četo, ki je prve boje doživljala konec februarja istega leta.

Slovesnost se je nadaljevala s pesmijo moškega pevskega zbora z Bele in recitacijami učencev osnovne šole Matije Valjavca iz Predvora. Proslavo je sklenil predsednik krajevne skupnosti Bela Tone Roblek in spregovoril o prihodnjem letu, ko bo slovesnost združila borce in mladino na skupnem pohodu k pogorišču koč. Obenem se je zahvalil sodelujočim, še posebej krajanom Senčurja, odboru Kokrškega odreda in kolektivu Rade Končar, ki so nad spominskim obeležjem prevzeli pokroviteljstvo.

D. Ž.

Rezervirano za urednika

Vaše sodelovanje za kvalitetnejši Glas

V uredništvu ocenjujemo naše lausko delo in obenem snujemo letošnjega.

Obiskali smo vse gorenjske občine in se pogovarjali o vsebinski in finančni problematiki Glasa z najodgovornejšimi predstavniki skupščin in družbenopolitičnih organizacij. Skupaj z našim izdajateljskim svetom in medobčinskim svetom SZDL za Gorenjsko smo pripravili posvetovanje o Glasu. Vse to z željo kolektiva in družbene skupnosti, da bi postal Glas takšen, kakršen nam je potreben v sedanjem zahtevnem času. Naše lausko delo je bilo na splošno dobro ocenjeno, obenem pa smo slišali ugotovitve, da mora časopis še bolj postajati naša skupna tribuna, zrcalo dejavnosti Gorenjske in njenih prebivalcev, kronist uspehov in slabosti sporočil o življenju in delu ljudi tudi v drugih predelih Slovenije in Jugoslavije. Vsak izvod Glasa, smo ugotovili, mora pred bralca razgrniti utrip Gorenjske, hotenja, želje in načrte njenih ljudi. Še bolj se želimo vpeti v vsakdanjo aktivnost pri uresničevanju skupno dogo-

vorjenih nalog kot enakopravni, kritični in ustvarjalni sobesednik, kot mesto srečevanj in soočanj pogledov na probleme. Zato bomo veseli vsakega sporočila in prispevka, vsakega mnenja, nasveta, vsake pobude. Časnik namreč ni nekaj zaprtega, togega, ampak izraz življenja. To bo za nas izraz priznanja in zaupanja, ki se mu ne nameravamo izneveriti. Prizadevali si bomo tudi zboljšati zunanji videz časopisa, njegovo tehnično, grafično oblikovnost.

Zato naročnike in bralce pozivamo, da se nam oglašate in sporočite, kaj pogašate v Glasu, kateri sestavki in rubrike so vam všeč in katerim bi se po vašem mnenju lahko odrekli. Vrata našega uredništva so vam odprta in veseli bomo vašega obiska ali sporočila. Takšno sodelovanje se bo obrestovalo vsem: tako nam v uredništvu, ker bomo vedeli, da delamo v zadovoljstvo naročnikov in bralcev, prav tako pa vam, ker bo Glas prinašal za vas več zanimivega branja. Vnaprej hvala za sodelovanje!

J. Košnjek

Slovenci na Koroškem

Celovec — Naši rojaki na Koroškem so pred pomembnimi prireditvami. Ena osrednjih bo v četrtek, 4. februarja, ob 19. uri v javnem studiu Koroškega radia (Sponheimer strasse 13 — vhod s parkirišča), kjer prireja Slovenska prosvetna zveza Prešernovo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku. Obenem se bodo naši rojaki na Koroškem spomnili tudi 100. obletnice rojstva primorskega pesnika Alojza Gradnika in 60. obletnice rojstva partizanskega pesnika Karla Destovnika-Kajuha. Slavnostni govornik bo profesor doktor Franc Zadravec, v kulturnem programu pa bodo sodelovali pevci iz Železne Kaple, recitatorji Slovenske prosvetne zveze, sopranistka Danica

Številne prireditve

Kežar in pianistka Shou-Jen Ho in glasbeni solisti Marija Stinger in Klavdija Rudolf.

Drugo pomembno srečanje bo v nedeljo, 7. februarja, ob 11. uri ob grobu narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža in tovarišev na pokopališču v Svečah v Rožu. Na prireditvi vabi glavni odbor Zveze koroških partizanov. Slovenska športska zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo Šentjakob v Rožu pa se že pripravljajo na 4. zimski pohod »Arihova peč«, ki se bo začel v nedeljo, 28. februarja, ob desetih dopoldne pri Polancu nad Šentjakobom v Rožu. Pohod je tudi tekmovalnega značaja. Pred začetkom pohoda bo svečanost v spomin padlim

februarja leta 1945 pod Arihovo pečjo in v počastitev 40. obletnice nasilnega izseljevanja Slovencev na Koroškem in začetka protifašističnega odpora.

Zveza koroških partizanov poziva k pomembni zbiralni akciji. Na partizanski Peršmanovi domačiji v Lepeni nad Železno Kaplo želijo urediti muzej NOB za območje Koroške. Deželna vlada za zdaj ni namenila sredstev zanj, notranje ministrstvo pa je dalo le 5000 šilingov. Kdor se bo odločil za pomoč, naj jo nakaže na konto številka 4105 pri Posojilnici Železna Kapla z oznako »Sklad za realizacijo Peršmanove domačije v muzej NOB«.

J. Košnjek

NAŠ SOGOVORNIK

Alenka POR

Delegatska obveznost in čast

Grad — Predkandidacijski postopki so tudi v krajevni skupnosti v glavnem že mimo, določeni tudi roki temeljnih kandidacijskih konferenc. V krajevni skupnosti Grad bo le-ta prihodnji teden do tedaj pa morajo še dobiti soglasja tistih, ki sestavljajo kandidacijsko listo. Alenka Por, predsednica koordinacijskega odbora za kadre pri krajevni konferenci socialistične zveze v Gradu, razmišlja, da je predkandidacijski postopek sicer uspel, a glavno delo jih še čaka.

»Iz precejšnjega števila evidentiranih možnih kandidatov za delegatske naloge smo oblikovali predlog kandidacijske liste. Pri izboru smo se ravnali po aktivnosti in zavzetosti predlaganih kandidatov. Kandidacijsko listo smo letos precej pomladili. Upoštevali smo teritorialno sestavo, tako da je pet vasi zastopanih skladno s številom prebivalcev. Zato je pričakovati, da bodo krajanji na temeljnih kandidacijskih konferencah listo potrdili, saj jo sestavljajo zanesljivi ljudje, ki med krajanji uživajo zaupanje.«

Kako so oblikovane delegacije krajevne skupnosti Grad?

»Delegacijo za zbor krajevni skupnosti sestavlja sedem delegatov, oblikovali pa smo tudi predlog za dve devetčlanski združeni delegaciji za samoupravne interesne skupnosti. V zboru KS bomo imeli samostojno delegatsko mesto, v skupščini SIS pa bomo delegirali predkandidacijske delegacije. V preteklem mandatu se sicer praksa konferenc delegacij ni izkazala, vendar so jo tedaj sestavljali delegati vseh sedmih krajevni skupnosti na Cerkljanskem. Čutili je bilo precejšnje mrtvilo in niti tega ni bilo moč odkriti, kje tiči vzrok za nedelavnost. Zdaj bomo konferenco delegacij sestavljale le krajevne skupnosti Velesovo, Senčurja, turška gora in Grad. Tako bo lažje razpoznati pomanjkljivosti, če bodo pojavile. Tudi sestajali se bodo lažje, pa tudi interesno so si te krajevne skupnosti bližje.«

Kako so krajanji pripravljeni za sprejemanje delegatskih obveznosti?

»Pred leti je bilo lažje pridobiti krajanje za politično delo. Toda odgovornost, ki so se ji sprva zavedali, so mnogi pozabili. Tako smo letos previdnejši že pri evidentiranju in upoštevali le najzanesljivejše kandidate. Evidentiranje samo sicer ne zahteva soglasja, zato pa se bati, da vsi predlagani ne bodo soglašali s svojo kandidacijo in kandidacijski listo. Do zdaj smo zbrali vsa soglasja, le dva v delegatskih obveznostih branita, tako da bomo morali znova oblikovati predloge. Upam, da se bodo letošnji kandidati bolj zavedali, da njihovo ime na listi pomeni obveznost in odgovornost, hkrati pa tudi zaupanje krajanov.«

D. Žlebir

Priznanje delu izvršnega sveta

Kranj — Na skupnem zasedanju kranjske občinske skupščine so delegati poslušali najprej poročilo o poteku priprav na spomladanske volitve in predkandidacijske in kandidacijske konference v februarju.

Na dnevnem redu vseh treh zborov so bila med drugim tudi poročila o delu izvršnega sveta in upravnih organov, o izvršitvi programa dela zborov skupščine in pa poročilo o delu skupin delegatov. Delegati so se v delegacijah lahko seznanili z obširnim in podrobnim poročilom o delu izvršnega sveta in upravnih organov ter z vsemi težavami in problemi, s katerimi se je pri svojem delu izvršni svet in tudi upravnih organi srečevali. Na skupščini je bila še posebej izpostavljena in pohvaljena metoda izvršnega sveta, ki je z obiski v sedemnajstih krajevni skupnostih kranjske občine skušal pomagati k hitrejšemu reševanju predvsem komunalnih pa tudi vseh ostalih težav, ki tarejo krajevne skupnosti.

Takšen način dela se je izkazal kot zelo uspešen »intervencijski«

obisk, ki je ne nazadnje tudi postal k hitrejšemu urejanju zadev pri upravnih organih. Takšno delo dela pa je izvršni svet upošteval, ko je razpravljal o gospodarskih temah iz organizacij združenega dela, saj je lani bil na petdesetih delovnih obiskih v organizacijah združenega dela občine Kranj. Zato iz kranjske Save je v združenega dela posebej opozoril uspešno delo izvršnega sveta, kega mnenja pa so bili tudi delci v zboru krajevni skupnosti.

Delegati so nato na ločenih sejah sprejeli osnutek programa skupščine občine v letošnjem po predlogih in pripombah program pa bo v februarju skupščina sprejela dokončni program delovnega leta.

Zbor krajevni skupnosti v združenega dela sta med drugim sprejela tudi odlok o prenehanju lastninske pravice na zemljiščih Senčurja, ki so zdaj namenjeni stanovanjski gradnji, prav tako so sprejeli odločbo o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo vezovalne ceste med staro in novo Zavrsko cesto Orehek — Drava.

Pomoč pri krajevni gradnji

Tržiške krajevne skupnosti bodo letos dobile za naložbene projekte blizu šest milijonov dinarjev sredstev občinske skupščine — V Trzinu in nekaterih drugih krajih bodo začeli turistična društva.

Trzin — Na sejah zborov skupščine občine Trzin so delegati med drugim sprejeli tudi letošnji program takimenovanih skupščinskih sredstev in skladov.

Najpomembnejša so sredstva za financiranje negospodarskih investicij in družbenih služb. Teh se bo letos nabralo predvidoma nekaj več kot šest milijonov dinarjev. Glavni vir predstavljajo prispevki organizacij združenega dela, za sofinanciranje naložb v krajevni skupnostih, ki so odvisni od rasti družbenega proizvoda in jih bo za okroglo 4,3 milijona dinarjev. Pomembnejši prihodek predstavlja še približno 1,1 milijona dinarjev ostanka sredstev četrtega občinskega samoprispevka, ki je bil predčasno sklenjen sredi minulega leta. Šola usmerjenega izobraževanja je namreč v gorenjske mreže izpadla, torej tudi iz programa samoprispevka, medtem ko za gradnjo športne dvorane, ki je bila prav tako načrtovana, do konca leta ne bi mogli zbrati dovolj denarja.

Večina sredstev za financiranje negospodarskih investicij in družbenih služb bo letos namenjena za uresničitev naložbenih programov tržiških krajevni skupnosti. Dobra dva milijona bodo dobile neposredno

na osnovi sprejetega ključa za leto 1988, ki je bil določen za okrog 3,7 milijona dinarjev. Bodo morale po predhodnem pregledu in dogovoru v zboru krajevni skupnosti.

Malenkostna vsota je ostala po razsulu turističnega društva Trzin. Namenjena bo izključno turistično dejavnost. V Trzinu namreč letos končno spet obstaja turistično društvo. Zanj se občinski oboki že gradijo. Razen tega bo nekaj društev tudi v krajevni skupnosti trenutno ga imajo le v Podlipah — s tem pa bodo nastali pogostostanovitve občinske turistične zveze.

Sredstev za pripravo in izvedbo naložbenih projektov, ki so glavna vira sta nadomestilo za rabo stavbenega zemljišča in obnovo za prodano zemljišča, bo nekaj več kot deset milijonov dinarjev. Prvi znesek, gre za 6,1 milijona dinarjev, bo glede na pomen pomen nalog s področja komunalne dejavnosti iz pristojnosti skupščine Trzin na samoupravno komunalno skupnost v celoti namenjen za izdelavo urbanističnih dokumentacije.

H. Jelenc

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej-Kuralt, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Ljiljana Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Može Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51 540-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-890, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-990 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72. Polletna naročnina 300, — din.

Stroški požirajo dohodek

V Iskri Reteče računajo letos na počasnejšo rast cen surovin in repromaterialov – Izvozili bodo kar 41 odstotkov celotne proizvodnje, kar je po vrednosti za 15 odstotkov več kot lani

Škofja Loka – Lani je po statističnih podatkih stroškovna inflacija presegla 40 odstotkov, po podatkih SDK pa je bila za dobrih 50 odstotkov višja. Ko bodo znani zaključni računi, se bo na podlagi točnih izračunov najbrž pokazala še višja številka. Kaj pomeni takšen porast stroškov proizvodnje za proizvajalce končnih izdelkov, ki jih cene odražajo skupnosti za cene in to v znatno manjših odstotkih, kot to zmorejo proizvajalci surovin in polizdelkov?

Iskra Reteče oziroma tozdr Gospodinjki aparati delovne organizacije Široka potrošnja je eden takšnih finalistov. Razen tega je velik del njihovih izdelkov namenjen za izvoz. Ob predpostavki, da bi se cene surovin in repromaterialov letos gibale v dogovorjenih okvirih, bi cene svojih izdelkov povečali za dobrih 8 odstotkov. Tako bi si zagotovili minimalna sredstva za akumulacijo, saj bi samo višje cene prinesle 53 milijonov dinarjev.

Če pa se bodo cene surovin in repromaterialov skupno z ostalimi stroški dvignile enkrat več od dogovorjenih, bi morale cene njihovih izdelkov poskočiti za 16,2 odstotka, le tako bi lahko v tovarni dosegli dovolj velik prihodek, da bi nekaj denarja ostalo za akumulacijo.

Celotni prihodek bi tako moral biti za 98 milijonov dinarjev višji. Če pa bi stroški naraščali enako kot letos, bi morali cene izdelkov povečati kar za četrtnino in prihodek za 151 milijonov dinarjev, da bi bil končni

gospodarski oziroma poslovni dohodek enak.

Kako bodo na letošnje poslovanje vplivale cene surovin in repromateriala ter drugi stroški, bomo šele videli. Zeleti bi seveda bilo, da bi se tudi surovinarji držali dogovora o cenah. Slednji so do sedaj imeli domala popolno svobodo pri oblikovanju cen, medtem ko so finalisti pod stalno družbeno kontrolo.

Po izdelkih Iskre Reteče je prav zaradi nizkih cen veliko povpraševanje, tako na domačem kot na tujem trgu. Tako imajo za letošnje sklenjenih pogodb za izvoz 4,125 milijona dolarjev izdelkov, kar je približno za 15 odstotkov več kot lani in 41 odstotkov celotne proizvodnje, planirane za letošnje. L. B.

Iskra v Murski Soboti

Delovna organizacija Električna orodja bo zgradila novo tovarno električnega ročnega orodja v Murski Soboti – V Kranju bodo proizvodnjo posodobili – Večja konkurenčnost in boljše delovne razmere zaposlenih

Kranj – Nekdanja temeljna organizacija Električna ročna orodja, ki je delala v okviru Iskre Elektromehanike Kranj, posluje od novega leta dalje kot samostojna delovna organizacija. Vendar si je že za dosedanjim delom, bila je ena največjih Iskrinih tozdr, ustvarila pogoje za razvoj in prodor med svetovno znane proizvajalce električnih ročnih orodij. Da bi se lahko čim hitreje in kvalitetno vključili v mednarodno menjavo, so ustanovili tovarno električnih orodij Perles v Švici z dislociranim obratom v Barceloni. Leta 1975 je bila ustanovljena tudi mešana firma Iskraemes v Ekvadorju v Srednji Ameriki.

Ker so možnosti prodaje velike, imajo v načrtu razširitev zmogljivosti in posodobitev zastarele tehnologije. To bo povečevalo konkurenčnost Iskrinih električnih orodij in izboljšalo delovne razmere zaposlenih. Hkrati pa bi Iskra z novo naložbo – novo tovarno bo namreč zgradila v Murski Soboti – prenesla del proizvodnje na manj razvito področje, tja, kjer so delavci doma.

Predračunska vrednost naložbe za gradnjo tovarne in nabavo opreme v Murski Soboti znaša 264 milijonov dinarjev, vrednost vlaganj v Kranju pa 229 milijonov dinarjev. Skupna predračunska vrednost je torej 494 milijonov dinarjev. Letos bodo v ta namen porabili 139, prihodnje leto pa 355 milijonov dinarjev. Precejšnji del tehnološke opreme bodo uvozili. Večina opreme je visoko avtomatizirana.

Delovna organizacija Električna orodja bo zagotovila skupaj z drugimi delovnimi organizacijami v okviru sestavljene organizacije Iskra 71,5 milijona dinarjev, za 72,2 milijona dinarjev imajo podpisanih samoupravnih sporazumov s 14 delovnimi organizacijami iz Slovenije, Hrvatske, Srbije in Vojvodine, kar kaže na interes združenega dela v Jugoslaviji

za to naložbo. Sredstev, ki jih bodo pridobili prek konzorcija Ljubljanske banke – Združene banke, bo 144 milijonov din ali 29,5 odstotka. Ostala sredstva bodo pokrili s krediti izvajalcev gradbenih del ter komercialnimi krediti.

Nova tovarna v Murski Soboti bo stala na območju industrijske cone IMP – tozdr Blisk, ki je Iskri odstopil 4,6 ha zemljišča. Nova tovarna bo imela 3300 kvadratnih metrov, od tega 2.500 kvadratnih metrov delovnih površin. L. B.

Omejitev zaposlitvenih želja

V tržiški občini bodo letos zaposlili največ 0,5 odstotka novih delavcev, medtem ko potrebe kažejo na 1,4 odstotka oziroma 80 delavcev več – Pri usklajevanju zaposlitvene bilance bo imela prednost materialna proizvodnja, v njenem okviru pa kadrovske štipendisti, učenci s poklicno šolo, invalidi, strokovnjaki in šele nato drugi iskalci dela

Tržič – Tržičani so v letošnje razvojno resolucijo zapisali, da bodo na novo zaposlili največ 0,5 odstotka delavcev, torej približno polovico manj od načrtane rasti za to srednjeročno obdobje. Pristavili so še, da bo sicer imela prednost pri zaposlovanju materialna proizvodnja, da pa bodo tudi v njej omejevali administracijo. Novi bodo lahko le strokovni delavci, nepogrešljivi za izpeljavo tehnološke in proizvodne dejavnosti.

Strogo nadzorovano bo tudi zaposlovanje v negospodarstvu. Brez soglasja komisije izvršnega sveta za zmanjšanje administracije v občini sprejetje novih delavcev ne bo mogoče.

Letošnje potrebe po delavcih so v tržiški občini že znane. Skupaj naj bi jih na novo sprejeli 80 oziroma za 1,4 odstotka več kot jih je bilo po oceni zaposlenih lani. Industrija jih nartuje za 0,9 odstotka več, gozdarstvo za 2,1, gradbeništvo za 3, promet in zveze za 2,6, gostinstvo in

Tehtnica mora počakati

Zazidalni načrt za Tehtnico, ki ga je izdelal Projektivni atelje Ljubljana, je pomanjkljiv, zato izvršni svet ni sprejel sklepa o javni razgrnitvi

Škofja Loka – Delovna organizacija Tehtnica Železniki, ki je edini proizvajalec najbolj preciznih tehtnic, laboratorijske opreme in uteži pri nas, dela v nemogočih delovnih razmerah. Kljub temu jim je uspelo razviti tehnološko izredno zahtevne programe, s katerimi so konkurenčni tako na domačem kot tujih trgih. Ker pa izredna natančnost njihovih izdelkov zahteva tudi vsaj normalne delovne razmere, takšnih pa v sedanjih prostorih prav gotovo nimajo, saj se stiskajo v starih stavbah na koncu Železnikov.

V srednjeročnem družbenem planu občine Škofja loka kot tudi Tehtnice je dogovorjeno, da bo njihova nova tovarna stala v industrijski coni v Železnikih in sicer ob Iskri in Niku. To je najbolj racionalno, saj bo tako za vrsto dejavnosti lahko skrbela skupna služba oziroma bodo lahko uporabljali skupne prostore. To bo vsekakor pocenilo gradnjo, kasneje pa tudi poslovanje.

Da bi Tehtnica lahko začela čimprej graditi, je pooblastila delovno organizacijo iz Škofje Loke Lokainvest, da v njenem imenu naroči pri najboljšem ponudniku zazidalni načrt. Izdelal ga je urbanistični zavod Projektivni atelje Ljubljana.

Nemalo je bil presenečen direktor delovne organizacije Tehtnica na zadnji seji izvršnega sveta občinske skupščine, ko so mu povedali, da je načrt izdelan pomanjkljivo in da zato izvršni svet ne more sprejeti sklepa o javni razgrnitvi.

Izdelovalec je namreč »pozabil« na vrsto podatkov, ki so nujno potrebni za opredelitev do predvidene pozidave. Del greha seveda nosi tudi Lokainvest, saj bi kot strokovna organizacija moral poskrbeti, da bi bil zazidalni načrt v redu narejen. Kratko pa so seveda potegnili delavci Tehtnice.

Na seji izvršnega sveta so predlagali, naj delovna organizacija sama čimprej poskrbi za manjkajoče podatke. Lokainvest pa mora poskrbeti, da jih bo izdelovalec vključil v zazidalni načrt. Tako se javna obravnava ne bi preveč zavlekla in ne bi zavlačevali gradnje.

Omenjeni dokument je še ena slaba izkušnja, tokrat Železnikarjev s projektivnim ateljejem Ljubljana, ki se je škofjeloškemu koncu izkazal za zelo nesolidnega izdelovalca urbanistične dokumentacije in je zato občinska skupščina že prekinila vse pogodbe z njim.

L. Bogataj

Če vas zanima...

Kot ugotavlja Služba družbenega knjigovodstva Kranj, je investicijska aktivnost organizacij združenega dela na Gorenjskem v enajstih mesecih leta 1981 v primerjavi z letom poprej močno oslabela. Nominalno so se izplačila za investicije, zbrana iz lastnih sredstev in sredstev Ljubljanske banke – TBG povečala za 11 odstotkov (lastna sredstva so se povečala za 24 odstotkov, krediti Ljubljanske banke so se pa zmanjšali za 18 odstotkov). Delež izplačil iz kreditov se je z lanskimi 32,1 odstotka zmanjšal na 23,8 odstotka. Negospodarske organizacije so skupaj povečale izplačila za investicije za 10 odstotkov (iz lastnih sredstev so izplačali za 47 odstotkov več, iz kreditov Ljubljanske banke pa za 62 odstotkov manj kot leto poprej).

Lani so se delovne organizacije na Gorenjskem odločale le za manjše naložbe, zlasti rekonstrukcije, adaptacije in komunalna dela. Prijavljenih je bilo 246 investicij v predračunski vrednosti 2.280 milijonov dinarjev. Največja med njimi je bila modernizacija proizvodnje v Iskri s predračunsko vrednostjo 530 milijonov dinarjev. Poprečna vrednost investicije, brez Iskrine, je tako znašala samo 7.141.000 dinarjev. Ugotovljeno pa je tudi, da med prijavljenimi investicijami ni dosti takih, ki bi pomenile prestrukturiranje proizvodnje za usmeritev v izvoz ali proizvodnjo surovin, ki bi nadomestile uvoz.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Ali so kadrovske plani »hišne številke«?

Osnova kadrovske dejavnosti je vsekakor planiranje kadrovskega razvoja. Vemo sicer, da je razvrščanje pomembnosti posameznih nalog tvegano, ker se medsebojno prepletajo in učinkujejo druga na drugo, vendar je v logičnem sosledju prav kakovosten načrt kadrovskega razvoja tista poteza, ki ji sledijo vse ostale. Napake v »otvoritvi« se kmalu maščujejo z vsemi negativnimi ter nepričakovanimi posledicami.

Planiranje kadrovskega razvoja zajema široko paleto opravil ali delnih planov (na primer obveščanja, delitve osebnih dohodkov, poklicnega razvoja, priliva in odliva kadrov itd.). V tem prispevku se bomo omejili na planiranje kadrov po stopnjah strokovne izobrazbe, strokah oziroma panogah ter poklicih.

Zgrešeni načrti se ne otepajo samo organizacijam, ki so jih pripravile, ampak se raztezajo na širšo družbo. Napake v kadrovskih načrtih namreč vodijo do napak v mreži šol, te pa do napačnega vpisovanja mladine in odraslih za izobraževanje. Posledica te verige so presežki in primanjkljaji posameznih poklicev ali poklicnih skupin. Presežki pa pomenijo, da morajo ljudje (pre) dolgo čakati na ustrežno zaposlitev, da morajo sprejeti delo, ki le približno ustreza, večkrat pa se morajo enostavno prekvalificirati ipd. To so objektivna dejstva za zunanega opazovalca, seveda pa ni potrebno posebej dokazovati, da se najbrž dokaj neprijetno odražajo v doživljanju

tistih, ki so postali »odveč«. Prav tako neugodni so primanjkljaji, saj združeno delo ne dobi kadrov, ki jih potrebuje – posledice so jasne.

Priprava dobrega kadrovskega načrta je zapleteno delo: meriti mora v daljšo prihodnost, upoštevati množico podatkov in oceniti vrsto neznank. Zato ni čudno, da se v javnosti pogosto govori o »hišnih številkah« in celo planerji včasih obupano zamahnejo z roko. Zanesljivost kadrovskih načrtov smo za Gorenjsko želeli preveriti z dvema podatkom: minimalni kazalci potreb po kadrih, ki so jih OZD zapisale za obdobje 1981–85 ter razpisom kadrovskih štipendij za šol. leto 1981–82, ki v nekem smislu pomeni »materializacijo« teh napovedi.

Izidi omenjene primerjave kažejo, da bi iz zunanjih virov (preko rednega izobraževanja) Gorenjska letno potrebovala v povprečju 2094 strokovnjakov (z odstotnimi delavci brez strokovne izobrazbe). Razpisala pa je 2209 kadrovskih štipendij, kar dokazuje zelo dobro skladnost obeh napovedi, saj gre le za dobrih pet odstotkov razlike. Na prvi pogled bi torej sodili, da je vse lepo in prav. Na žalost se podatka ujema le v seštevku, kajti takoiimenovana strukturna neskladja so mnoga večja.

Videti je, da so OZD preko štipendiranja občutno navile plane za nižje stopnje strokovne izobrazbe (stopnje II, III, in IV.), medtem ko so na »cedilu« pustile profil tehnika in delavcev z višjo izobrazbo (stopnje V. in VI./I.). Pojav si lahko razložimo s težnjo OZD, da s štipendijskimi razpisi privlači povečano število »domačih« učencev za manj zahtevne programe, kajti uvoz iz drugih območij kopni. Hkrati se v tej luči potrjuje znana ugotovitev, da so se v »nemilosti« znašli predvsem kadri stopnje V. in VI./I. Primerjava tudi kaže, da je skladnost napovedi med panogami in poklici dokaj različna – od dobre skladnosti do velikih razhajanj.

Rezultati pričajo, da kadrovskih planov vendar ne moremo kar počez obsoditi za »hišne številke«. Če bi to bili, potem sploh ne bi bilo nekekršne skladnosti. Seveda pa to ne pomeni, da so hkrati že kakovostni; marsikje so še privesek, sestavljen površno in nestrokovno. Izboljšanja ne bo čez noč, kajti dober kadrovski plan zahteva sodelovanje številnih strokovnjakov v OZD in široko samoupravno preverjanje. Zdi se, da zaradi zagat pri zaposlovanju to spoznanje kljub vsemu dobiva vidnejšo vlogo kot doslej.

Franc Belčič

Cilj je kvaliteta

Prvo izvozno leto Eksperimentalne tkalnice iz Kamnika letos spodbuja k osvajanju novih tržišč – Razmišljanje o oženju proizvodnega programa v dobro kvalitete izdelkov – Gorenjska predilnica iz Škofje Loke jih zanesljivo oskrbuje s surovinami

Kamnik – Eksperimentalna tkalnica iz Kamnika, proizvodna temeljna organizacija Tekstilnega inštituta iz Maribora, ki izdeluje dekorativne tkanine za notranjo opremo stanovanj, je uspela že v enem letu osvojiti tuje tržišče. Usmeritev na zahtevni skandinavski trg, kjer si je pridobila sloves kvalitativnega proizvajalca, priča o konkurenčnosti izdelkov, ki se lahko kosajo s svetovno znanimi proizvajalci. Trije ljubljanski zmaji z ljubljanskega Sejma mode ta uspeh še povečujejo.

Lani so izvozili deset odstotkov proizvodnje, kar je preseglo lanske načrte. Letos jih je uspeh navdajal z optimizmom, zato so se odločili izvoz še za deset odstotkov povečati. Načrtujejo, da bodo izdelali milijon kvadratnih metrov tkanin, ustvarili 100 milijonov dinarjev prihodka, čeprav zunanega trga ne bi bistveno širili. Mika jih le izvoz v Avstrijo in Nemčijo. Slednji so letos že poslali prvo kolekcijo. Izdelki so za letošnje vnaprej razprodani tudi doma, domače tržišče pa tudi terja vse več. Zato so se v tkalnici odločili, da bodo ostali pri 20-odstotni proizvodnji za izvoz in hkrati zadostili domačim potrebam, saj proizvodnje najbrž ne bodo mogli razširiti.

Letos so sicer dopolnili širok proizvodni program s žkimi tkanicami iz lanu. Vendar kaže, da bodo kljub povečanemu povpraševanju doma in na tujem prisiljeni ostati pri obstoječem, če ne celo ožjem programu. Na voljo so jim namreč omejene proizvodne zmogljivosti. Strojev je premalo, da bi delali nove vzorce in hkrati zadoščali vsem potrebam tržišča. Vendar se v prihodnje ne nameravajo širiti, saj sta jim cilj kvaliteta in modnost, ki lahko konkurirata kateremukoli svetovnemu proizvajalcu, ne pa količina, izdelkov, ki jih ne bi mogli nikjer prodati po ustrezni ceni.

Eksperimentalna tkalnica letos nasploh beleži uspehe. Celotna oskrba s

surovinami, ki je za domala vse organizacije združenega dela problematična, je zgledna. Gorenjska predilnica iz Škofje Loke jim redno dobavlja prejo in tako so med tekstilci bržkone med redkimi, ki imajo trimesečne zaloge. Surovina zahteva tudi devizno udeležbo, saj vsak kilogram preje zahteva 2,8 dolarja. Doslej so bile devize bolj skopo odmerjene, zadnje uspešno leto pa je devizni sklad tkalnice bistveno pomnožil.

D. Žlebir

Obsežno zdravstveno izobraževanje

Jesenice – Občinski odbor Rdečega križa na Jesenicah je lani uspešno izvedel vrsto tečajev za zdravstveno izobraževanje občanov. Opravili so kar 14 tečajev, ki so jih po 20 ur obiskovali pripadniki enot civilne zaščite in delavci temeljnih organizacij, štiri 20-urne tečaje za učence 7. in 8. razredov osnovnih šol in en 80-urni tečaj za pripadnike civilne zaščite. Na koncu je uspešno opravilo izpite 400 udeležencev. Kandidate so vzgajali za pomožne bolničarje, izpraševali so jih predavatelji prve pomoči, višji medicinski tehniki in zdravniki.

Razen tega so lani pripravili zdravstveni pouk za udeležence tečajev za šoferje, ki jih organizirajo avto-moto društva ter združenje šoferjev in avtomobilstov. Kot predvidevajo, bodo za kandidate vozniakov motornih vozil enako kot lani tudi letos pripravili šest tečajev prve medicinske pomoči, sicer pa je načrt letošnjega dela na tem področju nekoliko obsežnejši od lanskega. Poleg enakega števila 20-urnih tečajev za pomožne bolničarje bodo pripravili tri 80-urne tečaje za bolničarje enot civilne zaščite. Blenkuš

RADOVLJICA

33. seja zborna združenega dela skupščine občine Radovljica bo v sredo, 10. februarja ob 16. uri v veliki sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje
- predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov občine Radovljica
- osnutek proračuna občine za leto 1982
- programi interesnih skupnosti družbenih dejavnosti
- pregled ovrednotenih programov in prispevnih stopenj
- združevanje sredstev za dograditev prostorov osnovnega izobraževanja v občini Radovljica
- aneks k samoupravnemu sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti v občini Radovljica
- osnutek sprememb in dopolnil statuta občine Radovljica
- soglasje k statutu Komunalnega gospodarstva Radovljica
- predlog odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela skupščine občine Radovljica
- delegatska vprašanja

34. seja družbeno-političnega zbora skupščine občine Radovljica bo v torek, 9. februarja ob 16. uri v mali sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje
- osnutek proračuna občine za leto 1982
- programi interesnih skupnosti družbenih dejavnosti
- a) pregled ovrednotenih programov in prispevnih stopenj
- b) združevanje sredstev za dograditev prostorov osnovnega izobraževanja v občini Radovljica
- aneks k samoupravnemu sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti v občini Radovljica
- osnutek sprememb in dopolnil statuta občine
- soglasje k statutu Komunalnega gospodarstva Radovljica

33. seja zborna krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica bo v sredo, 10. februarja ob 16. uri v mali sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje
- osnutek sprememb in dopolnil statuta občine Radovljica
- soglasje k statutu Komunalnega gospodarstva Radovljica
- predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov občine Radovljica
- osnutek proračuna občine za leto 1982
- programi interesnih skupnosti družbenih dejavnosti
- a) pregled programov in prispevnih stopenj
- b) združevanje sredstev za dograditev prostorov osnovnega izobraževanja
- aneks k samoupravnemu sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti v občini Radovljica
- delegatska vprašanja

DOGOVORIMO SE

Statut Občine

Delegati vseh treh zborov bodo spregovorili o osnutku statuta občine, kot predlog pa ga bodo obravnavali marca letos. Izvršni svet priporoča, naj bi v javni razpravi sodelovalo čimveč delovnih ljudi, da bodo lahko na podlagi stališč v javni razpravi zbori občinske skupščine sprejeli končno besedilo statuta!

DOGOVORIMO SE

Združevanje sredstev za šolski prostor

Osnovno šolo Antona Tomaža Linharta v Radovljici nameravajo povečati, saj je zaradi pomanjkanja prostora šola morala preiti na dvoizmenski pouk - Višja prispevna stopnja za gradnjo

Radovljica - Zbori občinske skupščine so v minulem letu ob sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov interesnih skupnosti občine Radovljica za obdobje 1981 do 1985 razpravljali tudi o pomanjkanju prostorov za osnovno šolstvo in otroško varstvo. Takrat so predstavili obsežne analize, osnove za sprejeto usmeritev, da se pripravijo ustrezni programi kot možnosti za združevanje sredstev, s katerimi bi odpravili vsaj nekatere probleme. Iz podatkov in analiz, ki so na razpolago, so ugotovili, da predstavlja najhujši problem prostora osnovna šola Antona Tomaža Linharta v Radovljici, kjer so v letošnjem šolskem letu v celoti uvedli dvoizmenski pouk.

Za rešitev tega problema je izobraževalna skupnost pripravila več variantnih rešitev. Lani so posvetili posebno pozornost vzdrževalnim delom, uredili so kuhinjo v Lescah in v Radovljici, v teku pa so priprave za dela v Gorjah in na Bledu. Posebno problematiko v občini Radovljica predstavlja tudi prehod na celodnevno šolo, ki jo izvaja samo šola v Bohinjski Bistrici. V radovljiški občini so po deležu otrok, ki so vključeni v celodnevno osnovno šolo, s 15,4 odstotka na predzadnjem mestu. Na Gorenjskem so prve Jesenice, sledijo Kranj, Tržič in Škofja Loka. V Radovljici bi z dograditvijo 24 učilnic odpravili pomanjkanje prostorov za obvezni izobraževalni program, poleg tega pa bi omogočili uresničevanje programa celodnevne šole od prvega do četrtega razreda.

Sedanje prostorske razmere v osnovni šoli Anton Tomaž Linhart v Radovljici: 22 učilnic, dve telovadnici, zunanja športna igrišča, kuhinja z možnostjo za prizidek, ostale naprave in prostori. Skupna površina prostorov je 5.800 bruto kvadratnih metrov.

Programi interesnih skupnosti

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so pripravile vrednotenje programov za letoš. V globalu predstavlja zbirni vrednoteni program, skupno s sredstvi za adaptacije osnovnošolskih prostorov, povečanje za 16,6 odstotka v primerjavi z dovoljeno porabo v lanskem letu.

Decembra so bile po dogovoru z interesnimi skupnostmi objavljene začasne prispevne stopnje z veljavnostjo od 1. januarja dalje, vendar je bila sprejeta tudi odločitev, da bodo interesne skupnosti opredelile svoje programe, da bo možno izračunati odgovarjajoče prispevne stopnje.

Pri oblikovanju predloga so upoštevali, da so programi sprejeti v interesnih skupnostih, upoštevali so vpliv presežkov in primanjkljaje, načrtovani bruto osebni dohodek, dodatni program združevanja v občinski izobraževalni skupnosti za nove šole, upoštevali so prednostne naloge republiških programov. Na tej osnovi se skupna prispevna stopnja za interesne skupnosti družbenih dejavnosti na občinski ravni poveča od 21,33 odstotka na 21,79 to je za 0,46 odstotka.

Po tem naj bi bile v odstotkih začasne prispevne stopnje naslednje: otroško varstvo 1,52; izobraževalna skupnost 5,28; za kulturno skupnost 0,94; za telesnokulturno skupnost 0,55; za socialno skrbstvo 0,79; za zdravstveno skupnost 10,79; zaposlovanje 0,24; raziskovalno skupnost 0,03. Predlog stopenj v odstotkih od 1. marca dalje pa naj bi bil: za otroško varstvo 1,06; za izobraževalno skupnost 5,50 plus 1,00; za kulturno skupnost 0,94; za telesnokulturno skupnost 0,55; za socialno skrbstvo 0,79; za zdravstveno skupnost 10,48; za zaposlovanje 0,22; za raziskovalno skupnost 0,03.

Povečanje prostorov z novo gradnjo: 16 učilnic v prvi fazi in 8 učilnic v drugi fazi ter izgradnja telovadnice oziroma preureditev prostorov za bazen v prostoru telovadnice.

Analiza možnosti za združevanje sredstev, potrebnih za novogradnjo, kaže, da bi z manjšo spremembo prispevne stopnje lahko začeli združevati sredstva. Za nove prostore naj bi združili največ 1 odstotek od bruto osebnega dohodka. Skupna sredstva v višini 1 odstotek od bruto dohodka bodo sestavljena iz 0,54 odstotka v okviru sedanje prispevne stopnje s prerazdelitvijo in iz 0,46 odstotka iz povečanja prispevne stopnje. Poleg sredstev, združenih iz bruto osebnega dohodka, bi za uresničevanje programa uporabili še del sredstev amortizacije od osnovnih sredstev v izobraževanju in del sredstev proračuna občine.

Pri ocenjevanju predračunske vrednosti in virov je treba upoštevati, da bi kljub temu, da sredstva začnejo takoj zbirati, z gradnjo lahko pričeli šele po letu 1983, ker ni možno pridobiti premostitvenih virov. Pri izračunih ni možno upoštevati današnjega nivoja cen, ampak je treba upoštevati podražitve. Upoštevajoč 15-odstotno rast osebnih dohodkov in 25-odstotno rast gradbenih stroškov bi po ocenah z zbranimi sredstvi lahko zgradili približno 3.000 kvadratnih metrov šolskih prostorov, če pa bi gradili fazno, nekaj več in bi postopoma zniževali stopnjo združevanja.

V obdobju petih let bi iz prispevne stopnje zbrali 200 milijonov, iz združene amortizacije 20 milijonov dinarjev, iz proračuna 35 milijonov dinarjev. Večji del bi zbrali v okviru spremenjene prispevne stopnje. Prispevna stopnja bi se zvišala s 1. marcem od sedanjih 21,33 odstotkov na 21,79 odstotkov.

Izvršni svet predlaga, da se sporazum o temeljnih plana izobraževalne skupnosti dopolni. Predvidena naj bo dograditev radovljiške osnovne šole v prvi fazi s 16 učilnicami, v drugi fazi pa z 8 učilnicami. Z združevanjem sredstev za dograditev v planih predvidevajo združevanje v okviru prispevne stopnje v višini 1 odstotek za leto 1982 in v ustrezno proračunani višini nadaljnjih pet let od pričetka združevanja. Imenovati bodo morali odbor za pripravo investicijskih programov in izvedbo dograditve, v enem letu od pričetka združevanja sredstev pa mora odbor predložiti konkreten program in predlog financiranja. V proračunu občine in planih osnovnih šol naj predvidijo obveznost združevanja sredstev: proračun 1982 5 milijonov in v naslednjih letih ustrezno valorizacijo, amortizacija osnovnih šol pa ostane v višini vsaj polovica obračunane. Sredstva bodo združena pred začetkom gradnje, do takrat pa bodo uporabljena kot obratna sredstva pri združevalcih.

Proračun občine Radovljica

Izvršni svet skupščine občine predlaga zborom skupščine občine, da sprejmejo proračun občine za letoš - 30 dni v javni razpravi

Radovljica - Izvršni svet skupščine občine Radovljica je obravnaval osnutek proračuna občine Radovljica za letošnje leto. Sprejel je več pripomb splošnega značaja - pomanjkanje izdelanih ovrednotenih programov uporabnikov proračuna, pomanjkanje točnih kriterijev in primerjav. Prav tako je imel nekaj konkretnih pripomb. Pri tem je pozval vse uporabnike proračuna, da pošljejo ovrednotene programe, upoštevajoč stališča finančne komisije, da se letos osebni dohodki dvignejo za 18 odstotkov, materialni stroški pa za 15 odstotkov. V tem smislu dopolnjeni osnutek proračuna naj bi predložili v razpravo finančni komisiji, nato pa prišli z zaključki ponovno na sejo izvršnega sveta.

Izvršni svet skupščine občine zato predlaga trem zborom skupščine občine, da osnutek proračuna sprejmejo ter ga predložijo v javni razpravo za obdobje 30 dni. Za nosilca javne razprave se določijo uprava družbenih prihodkov in sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti.

Plan prihodkov za letoš temelji na določitvah družbenega dogovora o usklajevanju davčne politike in vsebuje predvidene rezultate sprememb odlokov, ki jih bo treba sprejeti, da bo usklajitev upoštevana. Spremembe vplivajo na več postavk. Stopnja davka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja je po sedaj veljavni stopnji 0,15 odstotkov upoštevana za tri mesece, za čas od 1. aprila letos dalje pa stopnji 0,50 odstotkov. Pri davku iz kmetijstva je upoštevano povzročanje dodatne, kompenzacijske stopnje za nekmete, ki je doslej znašala 0,50 odstotkov in jo je treba povečati na najmanj 30 odstotkov. Pri davku iz obrtne dejavnosti bodo šele letos vidni učinki znižanja lestvice nižjih osnovah ter olajšav, ki so bile sprejete. Poleg tega bodo prispevki za interesne skupnosti, ki se plačujejo iz dohodka, v bodoče odbili pri ugotavljanju osnove za davek. Stopnje prometnega davka od alkohola in pijače bodo zaradi uskladitve povečane na najnižjo možno višino, sicer pri pivu za 10 odstotkov, pri žganih pijačah za 5 odstotkov in pri uvoženih za 10 odstotkov. Stopnjo davka na dohodek od iger na srečo je treba povečati od 10 na 15 odstotkov. Pri davku na posest tovornih vozil je po oceni prištel še davek na posest nekaterih osebnih vozil čolnov.

Izračunana dvoljena poraba za letoš je 155 milijonov 106 dinarjev, planirani prihodki skupaj pa znašajo 177 milijonov 88 dinarjev.

Osnutek so v občini pripravili na podlagi zahtevkov proračunskih uporabnikov. Tako so opredelili višino sredstev za dejavnost družbenopolitičnih organizacij, občinskega sodnika za prekrške, družbenopravobranilca samoupravljanja, postajo milice Radovljica, sredstva za sofinanciranje medobčinskih pravosodnih organov, za skupščino krajevnih skupnosti, za upravo inšpekcijskih služb za Gorenjsko Kranjsko skupnost slovenskih občin, stalno konferenco mesta Beograd, službo pravne pomoči Radovljica, funkcionalno dejavnost skupščine občine, izvršnega sveta, stroške volitev, ljudsko obrambo, dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev, občinsko konferenco SZDL ter druge skupnosti in organizacije. Prav tako proračun predvideva sredstva za negospodarske investicije, za socialno skrbstvo, za zdravstveno varstvo, komunalno dejavnost, dejavnost krajevnih skupnosti, stopljene prihodke in za intervencije v gospodarstvu. Sredstva pospeševanje kmetijstva bodo porabljena po programu sklada za speševanje kmetijstva. V predlogu je predvideno milijon 600 dinarjev za zavarovanje živine zasebnih kmetov kooperantov in živin v družbenem sektorju. Ostaneta še tekoča proračunska rezerva in rezervni sklad, v katerega se planirajo sredstva v višini 1 odstotka dovoljene porabe iz tekočih prihodkov proračuna.

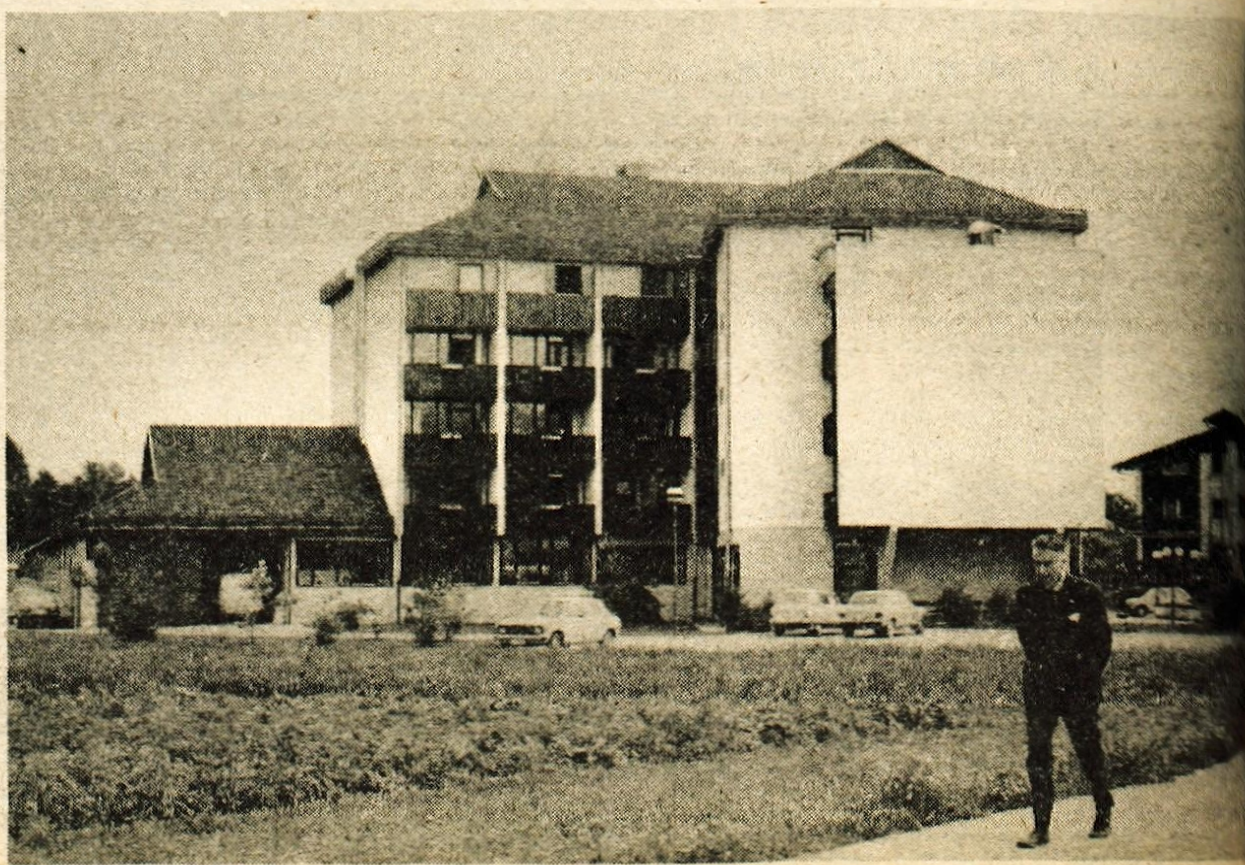
Prispevki za krajevnne skupnosti

Lani so delavci v temeljnih organizacijah sprejeli sporazum o načinu združevanja sredstev za krajevne skupnosti in se obvezali, da bodo v tem srednjeročnem obdobju prispevali del dohodka za skupne potrebe v krajevnih skupnostih, kjer živijo. Za lansko leto so namenili del dohodka, ki predstavlja 450 dinarjev na zaposlenega.

Za nadaljnja leta so se dogovorili, da bodo o višini odločili z aneksom vsako leto posebej. Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti je pripravil aneks, po katerem naj bi delavci letos prispevali po 450 dinarjev na zaposlenega za financiranje

krajevnih skupnosti, v krajevnih skupnosti Bohinjska Bistrica dodatnih 1.000 dinarjev na zaposlenega oziroma 0,8 odstotka dohodka, ustvarjenega v letošnem letu. Izvršni svet je priporočil, naj bodo krajevne skupnosti žiti tudi poročila o uporabi sredstev.

V predloženih sklepih izvršni svet predlaga, da naj se poveča od 450 dinarjev na zaposlenega na 500 dinarjev in odstotek 0,8 dohodka za Bohinjsko Bistrico preračuna v absolutni znesek, aneksu naj bi se odločili o višini v temeljnih organizacijah.

Dom dr. Janka Benedika v Radovljici nameravajo povečati. - Foto: D. Kuralt

DOGOVORIMO SE

Delovne organizacije, ki niso prispevale

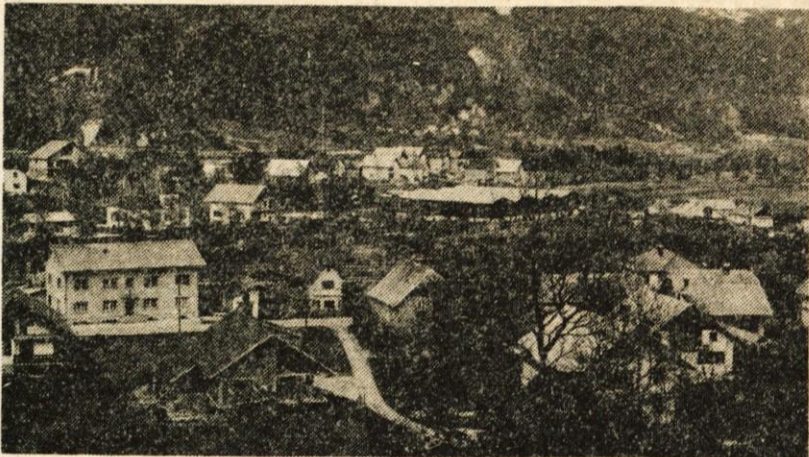
V radovljiški občini so napravili seznam organizacij združenega dela in skupnosti, ki niso podpisale samoupravnega sporazuma za financiranje potreb krajevnih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje.

Te delovne organizacije in skupnosti so: Alpetour TOZD Hoteli Bohinj, Mladinski dom Bohinj, Elita Bled, Cevljarsko podjetje Triglav Bohinjska Bistrica, Brivski salon Nada Radovljica, Šolski center Radovljica, Kino Radovljica, krajevna skupnost Bohinjska Bela, krajevna skupnost Gorjuše-Koprivnik, Stanovanjska interesna skupnost občine Radovljica, občinska raziskovalna skupnost Radovljica, občinska konferenca ZSMS Radovljica in ZZB SRS občinski odbor Radovljica.

Sprememba odloka o davkih občanov

V upravi družbenih prihodkov skupščine občine Radovljica so pripravili odlok o spremembi odloka o davkih občanov. Oprostitve plačila davka iz dohodkov se razširijo tudi na dohodke, ki jih dosežejo popisovalci stanovanj. Popis je treba opraviti na novo v zvezi z določbami zakona o stanovanjskem gospodarstvu in dopolnilnih predpisov – pravilnikov o novem točkovanju stanovanj in stanovanjskih hiš in to v družbenem in v zasebnem sektorju. Ta popis je mogoče opraviti le z dopolnilnim, pogodbenim delom, ki pa je visoko obdavčeno. Stanovanjska skupnost kot nosilec popisa bi s tem še bolj obremenila že tako omejena sredstva, ki bi jih morala prispevati za ta davek. Zato je vložila prošnjo za oprostitev tega davka.

Tudi izvršni svet je obravnaval predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov in predlaga zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti, da predlog odloka sprejmeta v predloženem besedilu.

Delegati za zbor združenega dela

Odlok o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela skupščine občine Radovljica določa število delegatskih mest v temeljnih samoupravnih organizacijah ali skupnostih, ki samostojno delegirajo delegate v zbor združenega dela; temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, ki se zaradi delegiranja skupnega delegata oziroma delegatov v zbor združenega dela združujejo v konferenco delegacij; delovne skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih

delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi oboroženih silah SFRJ, ki oblikujejo skupno delegacijo; način oblikovanja delegacij delovnih ljudi, kmetov in delovnih ljudi, ki delajo v obrtni in drugi podobni dejavnosti skupaj z delavci, s katerimi združujejo delo in delegacij, ki se uporabljajo v primeru, če temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki oblikujejo konferenco delegacij, ne sklenejo pravočasno sporazumov o oblikovanju konferenc delegacij.

Prispevek za delo krajevnih skupnosti

Radovljiške krajevne skupnosti so za lani dobile sredstva po samoupravnem sporazumu za financiranje potreb krajevnih skupnosti.

Krajevna skupnost Kropa je prejela 196.000 dinarjev; krajevna skupnost Srednja vas je dobila 96.000 dinarjev; krajevna skupnost Podnart 110.000 dinarjev; krajevna skupnost Radovljica 696.000 dinarjev; krajevna skupnost Kamna Gorica 92.000 dinarjev; krajevna skupnost Bled 556.000 dinarjev; krajevna skupnost Bohinjska Bistrica 425.000 dinarjev; krajevna skupnost Zasip 80.000 dinarjev; krajevna skupnost Lesce 473.000 dinarjev; krajevna skupnost Bohinjska Bela 67.000 dinarjev; krajevna skupnost Mošnje 71.000 dinarjev; krajevna skupnost Begunje 268.000 dinarjev; krajevna skupnost Gorje 320.000 dinarjev; krajevna skupnost Ribno 94.000 dinarjev; krajevna skupnost Ljubno 86.000 dinarjev; krajevna skupnost Stara Fužina 49.000 dinarjev; krajevna skupnost Brezje 79.000 dinarjev; krajevna skupnost Srednja Dobrava 64.000 dinarjev; krajevna skupnost Koprivnik-Gorjuše 29.000 dinarjev; krajevna skupnost Lancovo 72.000 dinarjev.

DOGOVORILI SMO SE

Elan je ostal brez soglasja

Čeprav je delovna organizacija Elan iz Begunj med tistimi delovnimi organizacijami v radovljiški občini, ki največ izvažajo, delegati zbora združenega dela niso dali soglasja k ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v delovni organizaciji Elan – Proti je glasovala delegacija leške Verige

Radovljica – Na minuli seji zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica so razpravljali o osnutku zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, o predlogu odloka o namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda, o programu dela skupščine občine za prvo četrtletje, o predlogu dogovora o združevanju sredstev za ureditve nalog na področju delovanja korotkih partizanov, o predlogu akta o ustanovitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana, o samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljev zgodovinskega arhiva Ljubljana, o predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine za leto 1982, o osnutku dogovora o usklajevanju davčne politike v letošnjem letu ter o delegatskih vprašanjih.

Osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja je obrazložil delegat zveznega zbora skupščine SFRJ tovariš Božič. Delegati so sprejeli osnutek zakona s pripombami, ki jih je dala slovenska delegacija k osnutku. Tako so se strinjali s tem, da je treba v predhodnih določbah opredeliti naloge dela. Glede na družbeno reprodukcijo dela naj bi imele več obveznosti organizacije združenega dela z boljšimi pogoji

gospodarjenja, ki so tudi rezultat minulega dela. Pogoji za pridobitev pokojnine za ženske in moške naj bi se izenačili, z republikanskim zakonom naj bi reševali predčasni odhod v pokoj, valorizacija pokojnin naj bi bila tekoča. Na področju borboskih vojaških rok nad 15 mesecev, v prehodnih določbah je treba predvideti postopno uveljavljanje novih pravic. V razpravi so delegati postavili nekatera konkretna vprašanja v zvezi z osnutkom zakona glede služenja vojaškega roka, minulega dela, predčasne upokojitve, minulega dela združenih kmetov.

Delegati so sprejeli tudi program dela skupščine občine Radovljica za prvo četrtletje letošnjega leta ter predlog odloka o spremembi namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda. Nov odlok je bil predlagan zaradi sprememb zakona o kmetijskih zemljiščih, nove osnove pa so usklajene z dogovorom, ki ga je zbor krajevnih skupnosti obravnaval na eni izmed prejšnjih sej. V sklad kmetijskozemljiške skupnosti se je iz tega naslova do zdaj letno zbralo milijon dinarjev, od tega je bilo treba prispevati Zvezi vodnih skupnosti 550.000 dinarjev. Tako je

ostalo malo sredstev za pridobivanje novih zemljišč. V občini je površina kvalitetnih zemljišč majhna.

Na seji zbora krajevnih skupnosti so med drugim sprejeli še predlog resolucije o družbenoekonomski politiki v občini Radovljica in pripomnili, da je treba skrbeti za primerno zaposlovanje v občini. Prav tako so se strinjali z osnutkom dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982. Poročevalec tovariš Pengal je na vprašanje pojasnil, da je bilo lani v občini izterjanih 91 odstotkov vseh davkov, znesek neizterjanih davkov pa pomeni skoraj 1 milijardo starih dinarjev.

Na seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine Radovljica so delegati predlagali, naj bi skupščina v prvem četrtletju obravnavala poleg ostalega programa še družbeni dogovor o izgradnji muzeja revolucije v Begunjah ter imenovala odbor za ureditev spominskega parka na Pokljuki. Prav tako naj bi skupščina v prvih mesecih letošnjega leta obravnavala še oceno stabilizacijskih prizadevanj v lanskem letu.

Ko so obravnavali občinsko resolucijo, so menili, da bi morali v program vključiti še investicijo Intertrade – Grajski dvor, ki bo veljala 15 milijard starih dinarjev. Pred-

lagana investicija je bila upoštevana pri sestavi srednjeročnega plana. V resolucijo pa investitorji niso zajeli konkretnih predlogov. Ni tudi znano, pod katerimi prednostnimi kriteriji naj bi investicijo opredelili. Prav tako še ni znana lastna udeležba in višina kredita. Izvršni svet skupščine občine Radovljica naj bi predlog še obravnaval.

Delegat Stefan Hajdinjak je dejal, da bo dom dr. Janka Benedika v letošnjem letu začel z gradnjo prizidka z zmogljivostjo 80 postelj. Temu primerno se povečujejo tudi drugi funkcionalni stroški. Priprava investicije je v teku. Za začetek gradnje je predviden maj 1982 in program je sprejet. Sredstva so zagotovljena v skladu za gradnjo domov in stanovanj upokojenecev.

Poročevalec Stanko Slivnik je na seji povedal, da je v letošnjem letu možno realizirati 80 do 90 milijard investicij. Delegati so ob koncu sprejeli predlog resolucije družbenoekonomskega razvoja občine za letošnje dopolnili iz razprave.

Ko so delegati razpravljali o predlogu odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v delovni organizaciji Elan Begunje, so ocenili, da je gradnja v splošnem družbenem interesu in so dali podporo. Sprejeli so tudi vse tiste točke dnevnega reda, o katerih so razpravljali tudi na seji zbora krajevnih skupnosti.

Na seji zbora združenega dela skupščine občine Radovljica so sprejeli program dela skupščine za prve mesece letošnjega leta ter obravna-

vali občinsko resolucijo. Strinjali so se s pripombami družbenopolitičnega zbora, da v program investicij vnesejo tudi naložbo v dom dr. Janka Benedika ter računalniški center v Radovljici. Sprejeli so osnutek odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela skupščine občine Radovljica z dodatnimi pripombami statutarno-pravne komisije. Miroslav Pengal je obrazložil osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letošnjem letu, podčrtal novosti, ki jih prinaša, ter seznanil delegate s pripombami izvršnega sveta skupščine občine. Osnutek dogovora so sprejeli. Tako so tudi s pripombami slovenske delegacije sprejeli predlog zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Delegati zbora združenega dela so sprejeli predlog odloka o odškodnini zaradi sprememb namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda, kar 25 razpravljalcev pa se je oglasilo ob točki o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje tovarne Elan Begunje.

Delegati Verige so med drugim menili, da postopek sporazumevanja ni bil izpeljan. Ob koncu razprave je 20 delegatov glasovalo za, 4 delegati so bili proti, en pa se je vzdržal. Predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v delovni organizaciji Elan Begunje ni bil sprejet s potrebno absolutno večino.

Delegate je zanimalo ...

• Na seji zbora krajevnih skupnosti je delegacija krajevnih skupnosti Bohinjska Bistrica že petič postavila delegatsko vprašanje: izdelava akcijskega programa razvoja Bohinja. Zadnje vprašanje delegacije je bilo postavljeno na 20. skupni seji vseh zborov novembra lani.

• Delegacija pričakuje tudi odgovor na vprašanje v zvezi s cesto Bohinjska Bela – Soteska. Za ta odgovor je delegacija prav tako že zaprosila.

• Krajevna skupnost Gorje je prek svoje delegacije v zboru krajevnih skupnosti postavila delegatsko vprašanje glede poslovanja pošte. V Gorjah ugotavljajo, da je PTT Kranj krajane krajevnih skupnosti obvestilo, da bo pošta odprta od 1. 1. 1982 dalje od 8. ure do 18. ure, v sobotah pa od 8. do 12. ure. Ob tem, da bo dodatno zaposlen še en poštni uslužbenec, pa je nastal drug problem. Pošta je enostavno, ne da da bi koga obvestili ukinila dostavo pošte in časopisov ob sobotah. Delegacija meni, da tako ravnanje ni v skladu z načeli delegatskega odločanja in dogovarjanja ter kot delegacija v imenu krajanov zahteva, da PTT podjetje to svoje ravnanje utemelji ter dokaže, zakaj je bilo treba ukiniti dostavo pošte, ko pa je nerazumljivo, saj ob več zaposlenih ljudje pričakujejo boljše storitve. Pošta je predvsem pošta in ne banka.

• Enako vprašanje so postavile delegacije krajevnih skupnosti Kropa ter nekatere druge krajevne skupnosti. Tako so sprejeli sklep, naj upravni organi in izvršni svet preučijo obe delegatski vprašanji in naj do naslednje seje zbora krajevnih skupnosti glede na širši družbeni interes in dejavnost PTT kot posebnega družbenega pomena pripravijo ustrezen odlok o delovnem času PTT. PTT bi morala o svojih ukrepih predhodno organizirati javno razpravo prek družbenopolitičnih organizacij. Zbor krajevnih skupnosti ugotavlja, da je dostava pošte v posameznih krajih različno rešena.

• Na seji zbora združenega dela je konferenca delegacij Verige Lesce postavila delegatsko vprašanje: »Zakaj investicija Festivalne dvorane, če vemo, da je zasedena približno tri mesece na leto.« Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Radovljica je odgovoril, da z investicijo želijo doseči večjo funkcionalnost objekta.

• Delegacija kmetov pri TOK GG Bled je postavila delegatsko vprašanje: »Ali upokojene, nosilce kmetije, štejemo za čiste kmete ali se uvrščajo med ostale zavezance?«

Stanovanjska gradnja je v radovljiški občini najbolj intenzivna na Jaršah na Bledu in v Cankarjevem raselju v Radovljici. – Foto: D. Kuralt

BOGDAN
ŽONTAR

Ko študent na rajžo gre

3

Ko tudi iz te moke ni bilo kruha, nekam naveličano privleče iz žepa kepo hašiša. Tudi tu ni bilo »kšefta«. Razočarano zamahne z roko in odide.

Atlantik je občutno hladnejši od Sredozemlja, a nas to sredi poletja prav nič ne moti. Veselo se zapodimo vanj, da nas mlad Portugalac, ki smo ga srečali ob obali, komaj zaustavi. »Ne plavajte predaleč. Tokovi so močni in kdo ve kje boste prišli iz vode, če boste sploh prišli.« Nauči nas drseti po vodni gladini s pomočjo valov. To je zelo zabavno in tudi bolj varno, kot plavati daleč od obale. Če val dobro ujameš, te nese kakih petdeset metrov daleč ali pa še dalj.

Južno od Lizbone je lepa peščena obala, par sto metrov proč od pečine. Najbrž je morje nekoč segalo do tja. Nad pečino, ki se razprostirajo borovi gozdovi, Portugalac nas opozori, naj si ne privoščimo tam kuhati večerje, ker je nevarnost požara velika, pa tudi ljudje ne marajo videti ognja, čeprav kontroliranega. Na severu so menda zalotili pri delu požigalca. Privezali so ga na drevo in ga pustili, da je z njim vred zgorel.

Zvečer se ob obali pojavijo ribiči. Mreže s čolni odpeljejo na morje ter jih razprostrejo v polkrogu, potem pa jih z vrvmi vlečejo nazaj na obalo. To traja ure. Končno morje ob obali oživi. Ribe skačejo iz vode. Tleskajo s plavutmi. Blato leti na vse strani. Mreže so na obali. Ribiči si ogledujejo ulov. Nasmejani obrzi ne skrivajo zadovoljstva. Dobro je! Sedaj so na vrsti ženske in otroci. Z gajbicami v rokah pritečejo k mreži in prično prebirati. Vsak pobira svojo vrsto rib. Moški medtem že čistijo mreže. Ko je to opravljeno, jih zlože nazaj v čolne in vse se začne od začetka. Ribolov se nadaljuje in se v soju bakel konča pozno ponoči.

Preden zaspim razmišljam o tej deželi. Že v začetku petnajstega stoletja so si Portugalci pridobili prve kolonije – Ceuto, Azorske otoke, nekaj let kasneje Angolo, Mozambik, obalo sedanje Kenije, nato Indijo, Ceylon ter Brazilijo. Portugalska je bila nekoč velika, danes pa jo pesti slabo razvita industrija. Država se šele uči živeti brez kolonij. Zadnji večji koloniji – Angola in Mozambik, sta se osvobodili kolonialnega jarma šele pred osmimi leti. V Egiptu sem srečal Portugalca, ki mi je razložil, kako so včasih pokrivali zunanjetrgovinski primanjkljaj. V kolonijah z velikimi naravnimi bogastvi so najeli črno delovno silo, ki je za majhen denar delala v rudnikih. Rudo so naložili na ladje, jo prepeljali v Evropo, prodali na konvertibilnem tržišču in primanjkljaja ni bilo več. Kako enostavno. Sistem je deloval brezhibno, dokler niso podjarmljeni narodi dvignili glave in zahtevali svobodo. Danes pa se njihovo gospodarstvo koplje v težavah, iz katerih ne vidijo skorajšnjega izhoda.

Zopet smo v Španiji. Tokrat na jugu. Tu so lepa mesta, vredna ogleda: Sevilla, Granada, Kordoba – v desetem stoletju je bila kulturni center Evrope. Malaga – Picasov rojstni kraj.

Spanec lahko s plesnim korakom flamenka izrazi vse svoje občutke – veselje, žalost, bolečino, trpljenje, ljubezen. Flamenko ni samo folklorna predstava. S tem plesom lahko ljudje izražajo svoje misli in jih posredujejo drugim. Ravno zato si dva flamenka nista enaka in zato smo se odločili, da si eno teh predstav ogledamo. Flamenko si turist lahko ogleda v boljših restavracijah, kamor pa vstop z nahrbtnikom ni možen.

Prvič nas naženejo. Drugič so že popustljivejši. »Lahko, vendar ne z rudzaki!« Receptorja noče shraniti rudzakov. Natakars se vleče za nosa, a mu ne uspe. Ponovno smo na cesti, vendar ne odnehamo. Poskusimo še v tretje. Tokrat se potegne za nas prijazen možakar, za katerega smo kasneje ugotovili, da je zvezda večera. Uspelo je. Že sledimo natakarku, ki nam kaže prosta mesta. Oči gledalcev so odtrgajo od plesalk na odru in uprejo v nas. »Kdo vraga

nastopa? Mi ali plesalke?« Kaj smo res nekaj tako posebnega? Res nismo oblečeni v lepe obleke in ne po zadnji modi, kot večina gostov. A pijemo pivo. Nemca poleg nas pa naročita kozarec mineralne – za dva.

Plesalke se vrte v ritmu flamenka. Udarjajo z nogami ob tla, tleskajo s kastanjetami. Dolga živobarvna krila vihrajó, plesalke pa plešejo, plešejo. To se ne da opisati, to je treba videti.

Ko odhajamo, nas receptorka grdo gleda. Ni se še sprijaznila s tem, da je morala shraniti naše nahrbtnike. Zunaj nam je prijetno toplo – tu ni klime naprave, ampak jasna španska noč. V restavraciji pa smo šklepetali z zobmi, tako nas je zeblo. Sonce bo kmalu vzšlo, treba bo spati. Zavlečemo se do železniške postaje, tu pa je vse polno ljudi, da komaj najdemo dovolj prostora za tri zaspance. Ko nas sonce sredi dopoldneva končno prebudi, smo sami. Vsi so že odšli.

Počasi smo se »najedli« vseh teh palač, katedral, muzejev in si zaželeli malo počitka. Razpita Costa del Sol je za mladega človeka prav primeren kraj, da se povrne iz preteklosti v sedanost.

Plaže okrog Malage in Torremolinosa so v glavnem peščene. Pesek žge v podplate, kot bi hodil po žerjavici. Stoji se mi po naši obali. Voda nas komaj kaj osveži, saj je topla, prav nič čista in polna kopalcev. Torremolinosa je z vsemi plažami, hoteli, bazarjem, športnimi igrišči tak kot Piran, Portorož in Poreč skupaj. V Kairu sem srečal Angležinjco, ki mi je povedala, da imajo tu stanovanje in da ima tu velik del zahodnoevropskega zgornjega srednjega sloja svoje vikendice.

Bik predstavlja Špancem posebej moč narave, ki jo mora človek obvladati z razumom, pogumom in vztrajnostjo, kar v Španiji nekaj velja. Uspešni toreri so pravi narodni junaki, pioni in pikadorji pa dražijo bika in čakajo, da pride njihovih pet minut. Ogled el minuto de la verda (trenutka resnice), ko torero zabode meč v blikov vrat in s tem zaključi korido, stane z vsem kar sodi zraven, od nekaj sto do nekaj tisoč pezet. Odvisno od tega, ali ste študent, ki se zadovolji z betonsko stopnico in soncem nad glavo, ali pa nekdo, ki mu bolj ustreza udoben naslonjač v senci.

Korida je razširjena le na Portugalskem, v Španiji in nekaj latinskoameriških državah. Portugalski bik ima največje možnosti za uspeh v boju s človekom, saj se Portugalci spopadejo z njim z golimi rokami in bikoborci dobijo več poškodb kot bik. Španci po krvavih ranah, ki mu jih zadajo, pokončajo bika z natančnim sunkom meča med tretje in četrto vratno vreteno. Američani pa menda v okrutnosti daleč prekašajo svoje evropske učitelje.

Meja med Španijo in Gibraltarjem je zaprta, tako da predstavlja odhodno luko za sosednjo celino Algeciras. Tja smo prispeli sredi noči. Vreme je bilo oblačno in vetrovno. Kdo bi si doma mislil, da nas bo v teh južnih krajih sredi poletja zeblo v puloverju in dolgem hlačam navkljub.

Na nas so že vidni prvi sledovi poti. Bill – najpožrešnejši od vseh je do tu izgubil šest kilogramov, pa tudi njegov rudzak ne izgleda nič kaj obetavno. Stane je turu navkljub skušal »le« za štiri kilograme, sponke pri njegovem nahrbtniku pa se izgubljajo kot za stavo. In jaz – bajs sem se zredil za cel kilogram. Le kdo bi to razumel?

Zelenice okrog pristanišča so vse polne Arabcev, ki se vračajo z dela nekje v zahodni Evropi, da bi dopust preživeli doma. Avtomobili so nabasani z ljudmi. Malokje jih je manj kot deset. Prtljajniki so preobloženi z razno-razno kramo, da se postarani jekleni konjički kar šibijo. Turistov je tu bolj malo.

Skupina nemških hipijev zeha v rjastem mercedesu. Odkar se je pocenil maroški hašiš radi potujejo v to smer. Tu sta še dve francoski družini. Njihova avtomobila močno izstopata, saj sta edina solidno opremljena daleč naokoli.

17 SMILJAN ROZMAN TA GLAVNA URŠA

Jaka je venomer godrnjal: »Kakšen dolgčas, kakšen dolgčas!« To smo vedele tudi mi. Šel mi je na živce in nisem več vzdržala. Rekla sem odsekano: »Samo sliniš, izmisli si že kakšno igro.« Verjetno sem ga užalila, ker mi je zabrusil: »Kaj se pa lahko človek s puncami igra!«

»Bahač!« mu je zasolila Barbara, kar je bilo pri njej nekaj povsem novega.

»Domišljavec!« je podkrepila Tatjana.

Jaz sem mu pa rekla, da je ignorant.

Toda Jaka se je le nasmihal.

Jake sploh ne razumem. Včasih je tako zlat fant. Potem ga pa spet nekaj piči in se spremeni, da ga ne spoznaš. Človeka lahko pri priči užali z eno samo majhno besedo, ki pa jo izreče tako, da človeka zaboli, če bi mu zaril v prsi nož.

Spogledala sem se s Tatjano in Barbaro in rekla: »Prav, punci, potem pa gremo poslušat plošče. Gospod pa naj si najde boljšo družbo.«

»Dobra ideja,« je rekla Tatjana in tudi Barbara se je strinjala.

Ko smo že šle proti hiši, je Jaka zavpil za nami: »Hej, dekleta, plošče bi tudi jaz poslušal.«

Zavila sem oči: »Pomisli, tudi on bi poslušal plošče.«

»Zanimivo!«

»Interesantno.«

»Ne lomite ga,« je Jaka valjal s skoraj prosečim glasom. »Tisto pravo sem rekel kar tako. Pa tudi nekaj resnice je. Kako bi se, na primer, z vami vojno ali kaj podobnega?«

»Tudi partizanke so bile,« ga je prekinila Tatjana.

»Že, že, toda to je nekaj drugega. Dobro, polomil sem ga. Plošč bi pa kljub temu rad poslušal.«

»Kaj pravita, Tatjana in Barbara?«

»Pa naj gre zraven,« je prva popustila Barbara, ki se mu nikoli ni hotela zameriti.

»Naj mu bo,« se je nasmešnila Tatjana.

»Prav, pa pojdi z nami. Samo podcenjevati nas ni treba. Včasih ti cvetiš od domišljavosti. Če se boš obnašal še naprej tako, bom povedala dedku in konec bo vajinih debat o vojni mornarici.«

»Hej, Urša, dedku nič ne povej,« je poprosil Jaka. Zdaj je govoril resno in resnično ga je bilo strah, da ga ne bi zatožila.

Ko smo v moji sobi nekaj časa poslušali plošče in se nam je počasi povrnilo dolgočasje, sem se spomnila nečesa fantastičnega. Vstala sem dvignila roko visoko pod strop in vzklíknila: »Imam idejo! Plošč imam že polna ušesa. Naredimo sami orkester?«

»Kako le?« je malodušno vprašala Tatjana, ki ni imela nobene prave domišljije.

»Tudi jaz ne vem, kako?« je pristavila Barbara.

Jaka pa je bil navdušen. Iz žepa je potegnil orglice, zaigral nekaj taktov in rekel: »Orglice znam. Osnovo že imamo.«

»Ti pa res vse znaš!« je navdušeno vzklíknila Barbara.

»Orglice še niso orkester,« je pripomnila Tatjana.

Odkimala sem. Res brez domišljije! »Nič ne razumete,« sem začela razlagati. »Sestavili bomo specialni orkester. Ti, Tatjana, boš igrala na pokrovke. Ti, Barbara, dobiš palico in boš udarjala po prazni škafli, če vije. To bo boben. Jaz bom drsala po starem ribežnu za pranje perila. Jaka pa bo igral na orglice. Ste razumeli?«

»Ne popolnoma,« je priznala Tatjana. Barbara pa je rekla, da nikoli ni udarjala po škafli za čevlje, kaj šele po bobnu.

Ko sem ju tako poslušala, sem se spomnila na Jakove besede, da se ne more streljati igri in, med nami rečeno, sem se z njimi neke mere strinjala. Vsaj, kar se Barbare in Tatjane tiče. Punci nista imeli prav nobene domišljije. Skušala sem jim razložiti: »Poglejte in poslušajte. Zdaj bom zapela Moj očka ima ... zraven pa bom tolkla takt.«

Začela sem peti, z dlanmi pa sem udarjala po robu mize takt. Jaz sem končala, sem vprašala: »Ste razumeli?«

»Razumeli sva, le znali ne bova igrati.«

Sploh ju nisem več poslušala. V sobo sem znosila »instrumente«, ki smo jih potrebovali za orkester. In ko smo bili pripravljeni, sem stopila h gramofonu in rekla: »Tike, tike, tačke ... vsi znate. Položila bom gramofon to ploščo. Me bomo zraven le pele in spremljale na instrumentih. Jaka pa bo igral na orglice.«

»To pa že, tako bo šlo,« se je razveselila Tatjana.

Štela sem do tri, vključila ploščo in koncert se je začel. Tatjana je tolkla na pokrovke, ki so rabile kot činele. Barbara je tolkla po škafli, če vije, jaz sem strgala ribežen. Jaka pa je skušal ujeti melodijo z orglicami.

Rečem vam, bilo je famozno.

Žal, koncert ni trajal dolgo. Nenadoma se je prikazal na vratih papači. Kot neumen je krilil z rokami in nam skušal nekaj dopovedati. Instrumenti so utihli drug za drugim.

JOŽE ŽIVLJENJE IN SMRT VIDIC Tugomirja Vidmarja-Jožeta

1

Ko sta leta 1919 Franc Vidmar in njegova žena Antonija pričakovala četrtega otroka, sta v Ljubljani gledala predstavo zgodovinske drame »TUGOMER«, ki govori o neenotnosti Slovencev in lahkovernosti kneza Tugomerja. Tugomer šele v smrti spozna, da je edino sporazumevanje s Franki neizprosni boj. Drama je zakonca Vidmar tako prevzela, da sta sklenila sinu dati ime Tugomir.

Tugomir je bil rojen 19. septembra leta 1919 v Ložu na Notranjskem, kjer je bil tedaj v službi njegov oče. Leta 1925 se je družina preselila v Tržič, kjer je deček začel hoditi v šolo. Po očetovi upokojitvi se je družina preselila v Kranj, ker je bil oče doma iz okolice Kranja. S skromno pokojnino je oče težko preživel šestero otrok in ženo, zato se je priložnostno zaposlil kot nočni čuvaj v Jugobruni, kasneje pa je dobil službo vratarja v hotelu Evropa. Tugomir je v Kranju uspešno končal gimnazij in hotel študirati pravo. Ker pa zaradi številne družine in majhne očetove pokojnine to ni bilo mogoče, se je vpisal v vojno pomorsko akademijo. V drugem letniku šolanja je v Dubrovniku dočakal razpad stare Jugoslavije. Vrnil se je v Kranj in se zaposlil na davkarji.

Tugomir je bil skromen, skoraj bledoličen fant, ljubitelj narave in glasbe. Rad je igral na violino in pel mornarske pesmi. Po njegovi zunanji podobi bi težko opazili, da biva v njem srce revolucionarja in neutrudljivega organizatorja mladine. Poleti 1941. leta je bil izvoljen za sekretarja mestnega komiteja SKOJ za Kranj. Bil je najožji sodelavec Staneta Žagarja mlajšega. Zaradi organizatorskih sposobnosti so ga imenovali za

instruktorja Pokrajinskega komiteja SKOJ za Gorenjsko.

Tugomirjeva aktivnost ni ostala skrita in čutil je, da ga opazujejo in nadzorujejo. Zato je pokrajinsko vodstvo tako partije kot SKOJ sklenilo, da gre v ilegalo in naj odslej deluje v krajih, kjer je manj znan. Tako je od septembra do decembra 1941. leta organiziral mladino v Tržiču, Skofji Loki in Radovljici, največ pa je deloval na Jesenicah in njeni okolici. Za vsak primer je imel v žepu ilegalno izkaznico.

Cirila Curk iz Ljubljane, ki jo Javorničani poznajo kot Rebernikovo Cilko, je bila leta 1941 kurirka okrožnega komiteja partije Jesenice. Takole obuja spomin na Tugomirja:

»V jesen leta 1941 me je sekretar okrožnega komiteja Viktor Kejžar spet poklical na zvezo in sporočil, da bodo poslali na jeseniško področje organizatorja mladine. To je bil Tugomir Vidmar iz Kranja. Z njim sem se prvič srečala na podstrešju pri Marjanu Kavalarku na Javorniku (Kavalark je bil član okrožnega komiteja). Tam sta bila tudi sekretar Kejžar in njegov namestnik Preželj. Kejžar mi je povedal, da niso dobili primerne družine za Vidmarja. Nekaj časa bo stanoval kot ilegalac na Javorniku, je pojasnil Kejžar. Tugomir je imel ponarejeno legitimacijo. Iz hiše je šel samo ob uri, ko so šli delavci v službo. S seboj je nosil kanglico z malico, kot da gre na delo v tovarno. Da je Vidmar stanoval v mojem stanovanju, je vedela samo sekretarka javorniških skojevcev Mimica Zupan (skupaj s Tugomirjem ustreljena v Dragi). Pri nas je stanoval kakih 14 dni. V tem času je obiskoval in vodil skojevske sestanke,

ki so bili v hiši pri Mimici Zupan, včasih pod Stolom, v Podmežaklju pri Balanču, sekretarju jeseniških skojevcev (tudi ustreljen s Tugomirjem).

Decembra 1941. leta so se začele aretacije jeseniških skojevcev in aktivistov OF. Osmega decembra so zaprli Zofko Traven, 17. decembra so aretirali Kurta Okrožnika, Staneta Rožiča in Milana Ropreta. Naslednji dan so aretirali Mimico Zupan in Jožeta Zalokarja. Enaindvajsetega decembra so aretirali mojega moža Karla Kozjeka in mene, nato pa še Marjana Kavalarko, Viktorja Gregorčiča in Elo Treven, v Podmežaklju pa Staneta Balanča, Mirka Dimca in Staneta Laha ter še mnogo drugih aktivistov ...

Pokojni Slavko Trelec iz Radovljice pa je pred leti pripovedoval:

»Okrog prvega decembra 1941 mi je Viktor Kejžar sporočil, da bo prišel Vidmar v Radovljico organizirati skojevske organizacije. V večernih urah Vidmar nikakor ni mogel najti moje hiše, ki je bila tik poleg Grajskega dvora (hišo so pred leti porušili). Ker sem bila izpostava gestapa. Ker se je žala policijska ura, je Vidmar prenočil v drvarnici blizu cerkve v mestu. Šele zjutraj ves prestrašen potrkal na naša vrata. Tudi dni je bil v naši hiši. Skozi okno je opazoval gestapovce na oknih ali na hotelom. Ponarejeno legitimacijo sem mu jaz, ker sem imel strica na občini. Zbral je zaupne fante in Vidmar jim je vsako popoldne ali pa ob večernih urah govoril o Osvobodilni fronti. Kadar je imel Vidmar sestanek, je bil na straži pred hišo ...«

O plodnem delu in vzornem značaju Tugomirja Vidmarja so mi pripovedovali narodna heroína Mira Svetina-Metka, Ignac Hafner, Ignac Sterlekar in sorodniki skojevcev, ki so bili z Vidmarjem zaprti in potem postreljeni v Dragi.

Kdo je skrivnostni sošolec?

Tugomirjeva sestra Majda mi je navedla opisala bratov odhod v ilegalo in skrivnostne okoliščine ob njegovi aretaciji:

»Po odhodu v ilegalo se je Tugomir nekaj dni zadrževal pri sorodnikih v Trbovljah. Z mammo sva ga v tem času večkrat obiskali. Povedali sva mu, da ga najdeš na davkarji, Nemec po rodu, vabi v službo. Le-ta je Tugomirja že prej varjal nav vstopi v nemško mornarico. Tugomir je odločno izjavil, da zanj ni več nazaj, predvsem pa, da ne zaupa Nemcu. Potem dal časa nismo dobili nobenega sporočila od njega.

Podelitev Prešernovih nagrad

Jesenice - Podelitev letošnjih gorenjskih Prešernovih nagrad, priznanj za kulturno delo, ki jih skupaj podeljujejo gorenjske kulturne skupnosti, bo letos na Jesenicah. Slovesnost bo v petek, 5. februarja, ob 19. uri v gledališču Tone Čufar. V kulturnem sporedu bo nastopil Slovenski okelet.

Prešernova proslava na Koroškem

Celovec - Slovenska prosvetna zveza iz Celovca bo ob slovenskem kulturnem prazniku pripravila Prešernovo proslavo, ki bo posvečena tudi 100-letnici rojstva Alojza Gradnika in 60-letnici rojstva Karla Destovnika-Kajuha. Slavnostni govornik bo univerzitetni profesor dr. Franc Zadravec, v kulturnem sporedu bodo nastopili: moški pevski zbor SPD Zarja iz Železne Kaple, recitacijska skupina Slovenske prosvetne zveze, sopranistka Danica Kežar in pianistka Shou-Jen Ho ter glasbeni solisti Marija Stingler in Klavdija Rudolf. Proslava bo v četrtek, 4. februarja, ob 19. uri v javnem studiu Koroškega radia. Sponheimer strasse 13 (vhod s parkirišča).

Nagrado poimenovali po Draganu Jankoviću

Po ustanovitelju kranjskega festivala športnih in turističnih filmov in dolgoletnem generalnem sekretarju CIDALC Draganu Jankoviću, ki je preminil pred letom dni, je sklenila generalna skupščina CIDALC (Mednarodnega komiteja za širjenje umetnosti s posredovanjem filma) na svojem zasedanju v Parizu poimenovati nagrado tega komiteja. Na bienalnem festivalu športnih in turističnih filmov v Kranju jo podeljuje francosko ministrstvo za šport, mladino in okolje. Nagrada je doslej nosila zveneče ime pobudnika olimpijskih iger moderne dobe Pierra de Coubertina in novo poimenovanje je vsekakor visoko priznanje kranjskemu festivalu ter seveda globoko spoštovanje našega filmskega delavca, ki je izjemen trud vložil v prizadevanja za mednarodno uveljavitev jugoslovanskega in še posebej slovenskega filma.

Mladi literati v Gradišču

V Gradišču v Slovenskih goricah bo 13. in 14. februarja potekalo že deseto srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Tokrat se bo predstavilo enajst avtorjev, ki so jih izbrale območne žirije osmih občinskih zvez kulturnih organizacij. Predstavili se bodo tudi nekateri avtorji prejšnjih srečanj, predvsem tisti, ki še naprej ustvarjajo, ki so izdali literarni prvenec ali se pojavljajo v literarnih revijah. Razstavo njihovih publikacij bodo pripravili v knjižnici v Lenartu. Zveza kulturnih

Zahtevni ljubiteljski oder

Člani kulturnoumetniškega društva iz Velesovega so za uvod v slovenski kulturni teden sklenili uprizoriti dramatizirani roman Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice - Na premier-ski predstavi v soboto, 6. februarja, bodo gledalcem dokazali, da so bili zahtevni nalogi kos

Velesovo - V tesni dvorani velesovskega kulturnoumetniškega društva v Adergasu se 21 članov dramske skupine z režiserjem Silvom Sircem na čelu vneto pripravljajo na prvo predstavo dramatiziranega romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice. Lotili so se je pred dvema mesecema, zdaj pa počasi dobiva obliko, ki so si jo zamislili. Hiša Marije Pomočnice je bila dunajska bolnišnica v četrty revežev Ottakring, kjer je Cankar živel med študijem. Trpljenje mladih, pohabljenih deklet, ki čakajo na smrt in hrepene po življenju zunaj bolnišničnih zidov, je Cankarja navdihnilo, da je ustvaril pretresljivo podobo mističnega hrepenenja. Mladi velesovske dramske skupine so skušali dramatično vtisniti kar najbolj avtentično občutje pustote in žalosti. Na oder so postavili le nekaj bolniških postelj in pustili, naj gole stene, samostanska podoba in asketsko okolje sami po sebi govorijo o bedi deklet. Svojo vlogo so razmišljajoče mlade igralke pravilno doumele in slehera njihova izpoved je pretresljiva življenjska zgodba trpeče, prezgodaj zrele mladosti. Tudi glasbeni učinki, ki dopolnjujejo prostor in živo ibralsko besedo, skušajo doseči kar najbolj pristno občutje bede in brezupa. Oprli so se zlasti na Bacha, na turobno glasbo orgel, ki je skozi vse dogajanje eden najpomembnejših in najbolj dramatičnih elementov.

Režiser Silvo Sirc pravi, da so dramo skušali čimbolj približati

Cankarjevi predlogi, čeprav je njeno besedilo zelo zahtevno. Igralci so dumeli pretresljivost dogajanja, tako da naloga približati, to vsebino gledalcem ne bo pretežka. Gre bolj za to, ali ne bo drama občinstvu, ki je vajeno lahkotnih komedij in iger iz kmečkega okolja, pretežka. Vendar je Cankar dovolj razumljiv in sugestiv, da bo njegovo delo znalo pritegniti. Če jim bo uspelo osvojiti domače občinstvo, bodo gostovali po bližnjih odrih.

D. Žlebir

Številne filmske projekcije

Škofja Loka - Za kulturno vsebino vojaškega življenja ima pomembno vlogo predvajanje filmov. Poleg vzgojnih so to tudi dokumentarni in igrani filmi. V škofjeloskem garnizonu načrtujejo, da bodo letos predvajali več kot 500 filmov, od katerih bo 25 igranih. To bodo predvsem domači filmi novejših produkcij, ki so dobili priznanja na domačih in tujih festivalih. Tako bodo lahko vojaki med drugimi videli filme: »Padeč Italije« in »Okupacija v 26 slikah« Lordana Zafranovića, »Samo enkrat se ljubi« Rajka Grlića in »Dečko, ki obljublja« Miše Radivojevića. Tako bo potrjeno večletno in plodno sodelovanje s »Filmoteko 16« iz Zagreba. Milan Pilipović

V sredo, 3. februarja, ob 19,30 v Delavskem domu

Koncert skupine Paraf

Na solidarnostnem koncertu za poljsko ljudstvo, ki bo v četrtek v Ljubljani, jutri pa v Kranju, bo nastopila reška skupina Paraf, ki že nekaj let deluje na naši novovalovski sceni. Paraf namreč spada v tisto generacijo, ki je prebila jugoslovanski punkovski led in s svojimi angažiranimi teksti opozorila na mnoge napake in pomanjkljivosti. Sprva sta bila velika centra te glasbe Ljubljana in Reka.

Skupina je dosegla prvi vrhunec svojega ustvarjanja z izdajo plošče »A dan je tako lepo počelo«. Neposredno nato je prišlo do krize v ansamblu, saj jo je zapustil pevec,

kitarist in idejni vodja Valter Kocijančič. V izdaji plošče je namreč videl vrhunec svojega ustvarjanja in zato tudi nobenega smisla, da bi s to glasbo še nadaljeval. No, preostala dva člana - Zdravko Čabrijan (bas) in Dušan Ladavac (bobni) - nista obupala, temveč sta poiskala dva nova člana - kitarista Ritchieja in pevko Vim Colo. Sledila je seveda nova glasba Parafov, ki si je kaj hitro opomogla od zamenjave članov in danes lahko rečemo, da so Parafi spet ena vodilnih jugoslovanskih alternativnih skupin. Njihova glasba resda ni več tako punkovsko ostrina in neposredna, vendar je v njej več glasbenih in estetskih kvalitete. Pri tem so se v zadnjem času še posebej naslonili na uporabo elektronike. Da je skupina spet v vrhunski formi, priča izid novih plošč - mala »Tužne uši« in »Fini dečko« ter najnovejši album - »Izleti«. Tako bo jutrišnji koncert predvsem predstavitev njihove najnovejših plošč in s tem tudi novega repertoarja ansambla, seveda pa ne bodo manjkale tudi stare uspele kompozicije, kot na primer Narodna pjesma (v originalni verziji posneta na kompilaciji Novi punk val) pa Živjela Jugoslavija in druge.

Marko Jenšterle

Teden slovenske drame 82 - Prešernovo gledališče Kranj

J. Jurčič - S. Makarovič - M. Herzog: Kozlovska sodba v Višnji gori
F. Kozak: Punčka
M. Logar: Krik žabe, rig
R. Šeligo: Svatba

Teden slovenske drame je gotovo edini festival pri nas, ki v svojem programu upošteva vse gledališke predstave. Mislimo predvsem na lutkovne uprizoritve, ki jih večinoma na drugih festivalih ni. Lutkovna gledališča si že vrsto let prizadevajo, da bi jih obravnavali enakovredno. Teden slovenske drame je tako že pred leti izbral ločnice med lutkovnimi in »živimi« predstavami. Za to razlikovanje pa niso krivi festivali, ampak predvsem tisti lutkovni ustvarjalci, ki so se sklicevali (in se na žalost še vedno) na posebnost lutkovnega izraza, češ da nima tesnejših vezi z gledališkim izrazom. Tako so se v svoji samozavestnosti hote ali nehote osamili in onemogočili.

Na letošnjem TSD v Kranju se bo Lutkovno gledališče iz Ljubljane predstavilo z Jurčičevim KOZLOVSKO SODBO V VIŠNJI GORI. Znani prozni avtorji za gledališče adaptirala S. Makarovič in režiser uprizoritve M. Herzog. Ljubljanskim lutkarjem se je gotovo posrečila izjemna predstava, kjer se meja med lutko in igralcem učinkovito briše. Uspelo jim je pripraviti uprizoritev, ki ji lahko z vso pozornostjo slede tako mladi kot stari. Spomnimo naj na njihovo uspešno gostovanje na Kitajskem, kjer so prav gledališki elementi, kljub nerazumevanju jezika, prevzeli »tolmačenje« dogajanja ter spojili gledalce in izvajalce. S predstavo so lutkarji počastili stoto obletnico smrti Josipa Jurčiča. Jurčičevo besedilo je sicer pisano kot humoreska in z izrazitimi poudarki na družbeni satiri, skozi uprizoritev pa se Jurčičev tekst kaže kot eden najboljših političnih tekstov, ki kljub starosti ne more zbledeti.

Stalno slovensko gledališče iz Trsta, ki že več let kljubuje nezavidljivim finančnim in kadrovskim težavam se na kranjskem festivalu predstavlja s PUNČKO Ferda Kozaka. Znana dramatična zgodba v petih slikah se dogaja v Ljubljani leta 1936. Za uprizoritev v Trstu jo je priredil režiser Jože Babič. Ferdo Kozak je s svojimi sedmimi znanimi igrami eden najpomembnejših slovenskih komediografov tega stoletja. Se tega sploh še zavedamo ob današnjih plitkih komedijskih »štosihi«. Pripada mu prvenstvo v razbijanju slovenskih političnih mitov in v tem pogledu je začetnik slovenske »uporniške« dramatike po drugi vojni.

Tržaškemu igralskemu ansamblu je uspela zanimiva in prodorna uprizoritev, tako da so ovrgli tezo o negledališkosti Kozakovih iger. Uprizoritev »Punčke« sodi brez dvoma med najpomembnejše gledališke dosežke letošnje slovenske igralne sezone.

Slovenski gledališki ansambel iz Trsta je po številu igralcev najmanjši med slovenskimi poklicnimi gledališči, toda kljub temu iz leta v leto uspešno širi slovensko besedo tako med našimi rojaki v zamejstvu kot v matični domovini. Napori tega vitalnega ansambla bi morali biti končno že poplačani z boljšimi delovnimi (finančnimi!) pogoji.

Prešernovo gledališče, ki že vrsto let nepretrgoma organizira Teden slovenske drame, se bo v okviru izbranega repertoarja (izbrala ga je dramaturginja Mestnega gledališča ljubljanskega Mojca Kreft) predstavilo svojemu občinstvu doma in na gostovanju z dvema uprizoritvama iz leta 1981. Obe predstavi dokaj značilno odsevata vsa prizadevanja kranjskega gledališča, saj bo uprizorilo lutkovno predstavo za otroke ter predstavo za odrasle.

Konec lanskoletne sezone so lutkarji Prešernovega gledališča uprizorili krstno lutkovno besedilo M. Logarja: KVIK ŽABE, RIG. Samo besedilo nima večjih literarnih pretenzij, toda uprizoritev je z vsemi mogočimi sredstvi živega gledališča in, lutk uspelo pripraviti zanimivo predstavo z vrsto vizualnih atrakcij. Predstava je seveda znotraj TSD namenjena najmlajšim.

Prešernovo gledališče se bo predstavilo še z uprizoritvijo Šeligove SVATBE, ki je gotovo najzahtevnejši projekt kranjskega gledališča v zadnjih letih. O predstavi je bilo že dovolj napisanega, doživela je vrsto »nizkih udarcev«, pa tudi priznanj. Organizator TSD se je odločil, da »Svatbo« odigra v jeseniškem gledališču, ker je kranjskemu že znana, istočasno pa se terminsko nabit TSD razbremeni. Gotovo bo »Svatba« za jeseniško publiko zanimiva informacija o slovenski dramatiki ter o kranjskem gledališču. Vsekakor ta selitev ne pomeni pompozitnih širitev festivala v druge kraje. Pri vsakem festivalu gre le za vrsto strnjene gostovanj, toda marsikdo to izkoristi ter na veliko govorič o festivalskih predstavah, ki da so namenjene kmetom in delavcem...

Prešernovo gledališče se zadnja leta posveča uprizoritvam slovenskih dramskih tekstov. V zadnjih desetih letih je uprizorilo 16 slovenskih krstnih predstav, kar je, seveda tudi zaradi kvalitete, postavilo kranjsko gledališče ob bok vsem ostalim slovenskim gledališčem. Močna zastopanost kranjskih gledališčnikov na TSD seveda to samo potrjuje.

Gostitelj bo krstno uprizoril še neigrano in pred desetletji polemično dramo Vitomila Zupana STVAR JURJA TRAJBASA. Premiera je predvidena ob svečani otvoritvi TSD, ki ga letos omogočajo pokrovitelji Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske, Kulturna skupnost Kranj in Slovenije ter seveda vsi sodelujoči ansamblu skupaj s kolektivom Prešernovega gledališča.

M. L.

Kranjske prireditve v mesecu kulture

Sreda, 3. februar
ob 18. uri

Razstava v Prešernovi hiši:
- Prešernovi nagradenci 1950-1956
Razstave v galeriji Mestne hiše:
- dosežki v letu 1981
- dela akademskega slikarja Stefana Hauka
- slovenski gledališki plakat

Petek, 5. februar
ob 18. uri

V renesančni dvorani Mestne hiše:
- Stane Sinkovec bo predstavil zbornik Dachau

Nedelja, 7. februar
ob 16. uri

Svečanost v Prešernovem gaju na grobu Franceta Prešerna in Simona Jenka. Sodeluje Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj. Koncert v dvorani Kina Center, s podelitvijo malih in velikih Prešernovih plaket. Sodelujeta Koroški partizanski pevski zbor z dirigentom Brankom Čepinom in Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja z dirigentom Tomažem Faganelom. Večer podoknic pred Prešernovo hišo. Sodeluje Moški pevski zbor Iskra Elektromehanika iz Kranja

ob 17. uri

ob 18.30

Od 9. do 19. februarja

Teden slovenske drame v Prešernovem gledališču

Od 15. do 19. februarja

Prvo srečanje gorenjskih lutkarjev v Kranju

Sreda, 24. februar

ob 18. uri

Razstava v Mestni hiši: west-east - vizualna poezija

ob 19. uri

V koncertni dvorani Delavskega doma Franca Vodopivca: Studio Signum - obsedenost, glasha in zvočna poezija

Četrtek, 26. februar

ob 9. uri

V kadilnici Prešernovega gledališča: drugo srečanje slovenskih pesnikov - literarni večer

Petek, 26. februar

ob 9. uri

V kadilnici Prešernovega gledališča: drugo srečanje slovenskih pesnikov - simpozij o poeziji. Koncert v avli Gimnazije Kranj: MPZ »Obala« iz Kopra z dirigentom Mirkom Slosarjem

Sobota, 27. februar

ob 19. uri

V koncertni dvorani doma Franca Vodopivca: občinska revija pevskih zborov

Prireditve društva »Gledališče, lutke, glasba« v gradu Kiselstajn

Torek, 2. februar

ob 19. uri

Literarni večer poezije in

proze: sodelujejo Duša Stojanovič, Milena Marjanec in Brane Smola (lutnja)

Sreda, 3. februar

ob 19. uri

Koncert skupine Osamljeni

Četrtek, 4. februar

ob 16. in 17. uri

GLG Kranj »Cesarjeva nova oblačila«, lutkovna predstava

Petek, 5. februar

ob 19. uri

Filmski večer - amaterska filmska skupina Duplje

Torek, 9. februar

ob 19. uri

Literarni večer rock poezije: avtor Brane Smole, recitatoriki Martina Golob in Djevakira Omeragić, glasbena spremljava Dino Gojo (čelo), Dušan Soklič (kl. kitara) in Brane Smole (ak. kitara)

Sreda, 10. februar

ob 18. uri

Otvoritev razstave del Cveta Zlateta. Koncert: Brane Smole z gosti

Četrtek, 11. februar

ob 16. in 17. uri

Lutkovna igrlica »Izgubljena lutkovna glavica« - lutkarji iz Šmihela na Koroškem

Petek, 12. februar

ob 19. uri

Filmski večer - amaterska skupina Iskra

Torek, 16. februar

ob 19. uri

Literarni večer poezije in proze Svetlane Makarovič

Sreda, 17. februar

ob 19. uri

Koncert dueta »Buva in Djurc« (Drago Mojstrovic in Danilo Kanalec)

Četrtek, 18. februar

ob 16. in 17. uri

Pisateljica Svetlana Makarovič se bo predstavila otrokom

Petek, 19. februar

ob 19. uri

Filmski večer Skupine kranjskih kinoamaterjev

Torek, 23. februar

ob 19. uri

Literarni večer poezije in proze. Sodelujejo Janja Zlebnik, Matevž Košir in Bernard Bečan, glasbena spremljava Dino Gojo (čelo)

Sreda, 24. februar

ob 19. uri

Koncert dueta »Dino in Roman«. Sodelujeta Dino Gojo (violončelo) in Roman Pavlin (zvočni efekti)

Četrtek, 25. februar

ob 16. in 17. uri

Lutkovna igrlica »Nenavadni polet« lutkarjev Oslovne šole Lucijan Seljak

Petek, 26. februar

ob 19. uri

Filmski večer Kranjske avtorske skupine

Torek, 2. marec

ob 19. uri

Literarni večer poezije in proze. Sodeluje Miha Petek, glasbena spremljava Brane Smole

Ob vsakem večeru bodo poskušali razviti pogovor z nastopajočimi.

Smučarski teki

Spominske smučine na Srednji Dobravi

Na drugem tradicionalnem patrolnem smučarskem teku je na Srednji Dobravi sodelovalo 136 ekip — Prireditev postaja vse bolj množična, udeležuje se je vedno več mladih

Srednja Dobrava — Minulo soboto je bilo na Srednji Dobravi že drugo tekmovalje v teku patrol v spomin na narodnega heroja Staneta Žagarja. Tekmovanje so vzorno pripravile krajevne organizacije ZZB NOV in športna društva lipniške doline, da bi krepili množični šport in obrambno sposobnost ter obenem obudili spomine na NOB ter prenašali tradicije na mladi rod.

Narodni heroj Stane Žagar je bil član glavnega poveljstva slovenskih partizanov, ki so vodili gorenjskih partizanov. Ob štiridesetletnici dražgoške bitke je prav, da so tudi na Srednji Dobravi obudili spomin na tisto obdobje naše zgodovine, ko se je odločala usoda slovenskega naroda, ko sta si nacizem in fašizem razdelila našo zemljo in hotela uničiti vse, kar je izpričevalo našo samobitnost. Stane Žagar je osemnajst let učitelj na Dobravi in opravi pomembno pedagoško, vzgojiteljsko, gospodarsko, kulturno in politično delo. Pedagoško delo osnovne šole je vodil po naprednih načelih delovne vzgoje, ustanovil je podružnico sadjarskega in vrtnarskega društva ter nasploh želel, da bi bil povsod viden napredek. Politično delo na Gorenjskem je postalo bolj organizirano leta 1936, ko je ustanovil celico Komunistične partije na Dobravi in pozneje v Kropi. Postal je sekretar komiteja KP za jeseniško okrožje, vključil se je v NOB, sodeloval v dražgoški bitki. 27. marca pa je padel s soborci Selške čete.

Letos je sodelovalo 136 ekip ter posebej še invalidi, ki so člani društev invalidov. Letošnji prireditvi je kot gost prisostvoval sin narodnega heroja Staneta Žagarja — Iztok. Prireditev je potekala pod pokroviteljstvom tovarne vijakov Plamen Kropa.

V moški patroli do 45 let starosti na 8 kilometrov dolgi progi je tekmovalo trinajst ekip, v ženski patroli do 45 let pet ekip, v moški patroli do 90 let starosti na 15 kilometrov 20 ekip, v moški patroli do 140 let skupne starosti 50 ekip, v moški patroli nad 140 let skupne starosti 15 ekip, v ženski patroli do 75 let starosti na petnajst kilometrov ena ekipa, v ženski patroli nad 75 let starosti na 15 kilometrov 19 ekip in v patroli v uniformah in s terenskimi smučmi JNA, TO, UJV, NZ, CZ, lovci in gasilci na 8 kilometrov 13 ekip.

V prvi skupini do 45 let je bila prva ekipa SD Brezje (Vovk, Stibelj, Praprotnik); drugi so bili člani SD Stranje (Sitar, Alperin in Uršič); tretji SD Strenje (Jelencič, Pogačnik, Grilc).

V drugi skupini ženskih patrol do 45 let skupne starosti: prva ekipa OŠ Stane Žagar Lipnica (Reš, Bešter in M. Bešter); druga ekipa SD Lesce (Lipovec, Čop, Pogačar); tretja SD Stane Žagar (Pfajfar Janja in Branka, Rakovec).

Moškim prvim ekipam do 90 let skupne starosti je podelil priznanja sin narodnega heroja Staneta Žagarja, Iztok. Prva je bila ekipa Elana v postavi Kopač, Jelenc, Zupan, druga ekipa Dražgoš v postavi Lotrič, Jelen, Pfajfar, tretji so bili člani kluba Kamnosekov Kasper Pivka v postavi Solar, Bešter, Krišelj.

V skupini moških do 140 let skupne starosti so bili prvi člani ekipe TO Škofja Loka v postavi Šraj, Pirman, Stancer; drugi člani ekipe iz Kranja Grašič, Pakj, Ažbe in tretji člani ekipe SD Mošnje Reš, Globočnik, Dobro.

V skupini moških patrol nad 40 let starosti so se najbolj odrezali člani ekipe TVD Partizan Smednik v postavi Jenko, Osovnikar, Bahar; drugi so bili člani TVD Naklo v postavi Dolenc, Jošt Ivan in Alojz, tretji pa so bili člani ekipe Avto-komerc iz Ljubljane v postavi Černivec, Šturm in Ilijaš.

V skupini ženskih patrol do 75 let skupne starosti je bila edina in prva ekipa Partizana Duplje v postavi Jošt, Stanonik in Ahačič.

V ženski patroli nad 75 let skupne starosti so tekmovali na progi 8 kilometrov in 15 kilometrov. Na 8 kilometrov so bile prve članice ekipe Partizana iz Škofje Loke v postavi Vodnik, Segula in Cadež pred Partizanom iz Vrhnike v postavi Grom — Mateja, Boža, Anka, tretje pa so bile članice ekipe SD Dobrava Tonejc, Pfajfar in Novak.

Na 15 kilometrov pa so bile prve članice ekipe SD Dobrava v postavi Čop, Pogačnik, Fister pred članicami ekipe Prezrenje Jerala, Marija in Nada Fister, tretje pa so bile članice ekipe Prešeren, Matjažič in Majcen.

V patrolah s terenskimi smučmi je bila prva zaščitna enota milice RSLZ v postavi Kopač, Koščak in Žehelj pred zaščitno enoto milice RSLZ v postavi Fajfar, Brelih, Grižon, tretja pa je bila postaja milice Logatec v postavi Godnjavec, Pergovnik in Lahovnik.

Med invalidi je bil prvi Jože Pfajfar, član Društva invalidov Radovljica, drugi je bil Stular Ivan-Ciro in tretji Tone Stular, oboje člana Društva invalidov Radovljica.

D. Kuralt

V Bohinjski Bistrici Cveto Podlogar

BOHINJSKA BISTRICA — Na FIS tekaški progi, kjer bo čez štirinajst dni sedemindvajseto mednarodno FIS tekmovalje Bohinj '82 v smučarskih tekih za alpski pokal, je smučarski klub Bohinj priredil triindvajseti Godčev memorial. Na letošnjem je nastopilo nad sto tekačev iz štirinajstih klubov.

Na dobro pripravljenih progah je v osrednji disciplini članov tokrat na 15 km zmagal Cveto Podlogar iz Gorji. Med drugimi je premagal tudi letošnjega republiškega prvaka na 15 in 30 kilometrov Dušana Djuričiča iz Mojstrane. Tudi ostali naši reprezentantje in drugi člani tokrat niso bili kos razpoložnemu Cvetu Podlogarju. Prehodni pokal Tomaža Godca pa so tokrat osvojili tekači iz Kranjske gore.

Rezultati — pionirji (3 km) — 1. Vodušek (Lovrenc) 8:44,13, 2. Logar 9:53,11, 3. Repin (oba Bohinj) 10:00,04; **st. pionirji (5 km)** — 1. Raišp (Pohorje) 15:41,95, 2. Velepec (Dol) 16:11,06, 3. Kerštin (Rateče) 16:30,16; **ml. pionirke (2 km)** — 1. Dovnik (Hoče) 7:34,43, 2. Markelj 7:47,07, 3. Rozman (obe Bohinj) 7:47,13; **st. pionirke (3 km)** 1. Smrekar (Dol) 8:29,82, 2. Kling (Pohorje) 9:18,10, 3. Lesjak (Lovrenc) 9:32,55; **ml. mladinci (5 km)** — 1. Miakar (Kranjska gora) 15:57,58, 2. Raišp (Pohorje) 17:43,96, 3. Nagode (Gorje) 19:27,26; **st. mladinci (5 km)** — 1. M. Martinović (Kranjska gora) 17:14,88, 2. Kovačič (Bohinj) 22:28,03; **ml. mladinci (10 km)** — 1. Grajč (Pohorje) 30:43,30, 2. Mašovič (Kranjska gora) 31:04,89, 3. Kling 32:30,78; **st. mladinci (10 km)** — 1. Kršinar (Olimpija) 28:25,95, 2. Lapajne (VP Kranj) 29:39,82, 3. Kustec (Kranjska gora) 29:43,88; **članice (15 km)** 1. C. Podlogar (Gorje) 43:18,42, 2. D. Djuričič (Mojstrana) 43:21,09, 3. Čarman (VP Kranj) 43:27,66; **članice (5 km)** — 1. Jelovčan (Triglav) 16:20,60, 2. Munih (Olimpija) 16:35,96, 3. Čerkovnik (Bohinj) 21:23,22; **moštveno** — 1. Kranjska gora 1:33:27,40, 2. Partizan Gorje 1:35:22,69.

V Bohinjski Bistrici bo od 4. do 7. februarja tudi letošnje državno prvenstvo. — dh

Pripravljajo 17. pohod na Stol

Jesenice — Odbor za pohod na Stol, ki deluje pri koordinacijskem odboru planinskih društev v jeseniški občini in občinskem odboru Združenj zveze borbe NOV z Jesenic, bo med 19. in 21. februarjem izvedel 17. zimski spominski pohod na najvišji vrh Karavank. Z letošnjim pohodom, ki je prerasel v množično planinsko in družbenopolitično manifestacijo, bodo udeleženci počastili tudi 40. obletnico junaške borbe jeseniške čete s premočnim nemškim sovražnikom.

Dosedanji pohodi so se skupno udeležilo prek 30 tisoč planincev, borcev, pripadnikov armade, mladincev in članov drugih organizacij. Ker gre za zahteven zimski vzpon, so člani odbora že na prvi seji za pripravo 17. pohoda poudarili, da bo treba vsem udeležencem zagotoviti kar največjo varnost. Le če ne bo preveč snega na pobočjih Karavank in bo pot resnično varna, se bodo pohodniki lahko povzpeli na vrh Stola. V nasprotnem primeru bodo pohod speljali po planinah pod Stolum, na vrh pa bo odšla samo skupina izkušenih alpinistov; le-ti bodo v imenu vseh udeležencev položili venec na kraj borbe, kjer je padel Jože Koder.

Člani odbora priporočajo, naj bi udeleženci prišli na pohod bolje organizirani, predvsem v manjših skupinah. V skupini naj bi bilo okrog 20 pohodnikov, med njimi več izkušenih planincev, alpinistov in gorskih reševalcev.

Prvi dogovor o pripravah letošnjega pohoda so posvetili tudi počastitvi 40. obletnice bitke na Stolu. Odbor bo letos izdal novo brošuro o zimskih spominskih pohodih na najvišji vrh Karavank. J. Rabič

Vodi OŠ S. Žagar

KRANJ — V zimskem bazenu v Kranju se je končalo letošnje vaterpolsko prvenstvo za osnovne šole. Nastopalo je pet moštev, ki so pokazala lep vaterpolo. Po prvem delu vodi OŠ Stane Žagar.

Izidi — I. kolo — S. Jenko : F. Prešeren 7:3, J. B. Tito : Planina 1:3, S. Žagar : F. Prešeren 11:0, S. Jenko : J. B. Tito 6:3, **II. kolo** — S. Žagar : Planina 17:2, F. Prešeren : J. B. Tito 3:3, S. Jenko : Planina 7:6, S. Žagar : J. B. Tito 15:0, **III. kolo** — S. Žagar : S. Jenko 12:0, Planina : F. Prešeren 5:3.

Vrstni red — 1. S. Žagar 8, 2. S. Jenko 6, 3. Planina 4, 4. F. Prešeren 1, 5. J. B. Tito 1.

Smučarski skoki Zupan in Gašperin gorenjska prvaka

Žiri — V soboto je bilo na dveh skakalnicah v Žireh letošnje gorenjsko prvenstvo za cicibane. Nastopilo je okoli 50 najmlajših skakalcev, med katerimi so imeli največ uspeha Kranjčani in skakalci iz Žirovnice.

Rezultati: mlajši cicibani: 1. Zupan (Triglav), 2. Urh (Žirovnica), 3. Špenko (Triglav), 4. Košelnik (Žirovnica), 5. Pogorelec (Žirovnica); starejši cicibani: 1. Gašperin, 2. Knafeč (oba Žirovnica), 3. Batistič (Triglav), 4. Zupančič (Žiri), 5. Kopač (Žiri), 6. Šemrl (Triglav), 7. Žumer (Triglav) itd.

Ažman najboljši

Besnica — Na letošnjem slovenskem prvenstvu v smučarskih skokih za mlajše cicibane, ki je bilo na 20-m skakalnici v Besnici, je nastopilo 25 najmlajših skakalcev iz 11 slovenskih klubov. Presenetljivo je zmagal Franjo Ažman iz Braslovca, medtem ko je bil favorit Zupan (Triglav) drugi. Kranjčan je po prvi seriji zanesljivo vodil, v drugem skoku pa je bil za pol metra prekratek, da bi osvojil naslov republiškega prvaka.

Rezultati: 1. Ažman (Braslovce-Andraž) 179,9 (15, 15,5), 2. Zupan (Triglav) 179,1 (15,5, 14,5), 3. Čepelnik (T. Velenje) 173,0 (15, 15), 4. Ravnikar (Moravče), 5. Urh (Žirovnica), ... 8. Špenko (Triglav), 15. Košelnik (Žirovnica) itd. J. Javornik

V Planici ob koncu tedna državno prvenstvo

Kranj — V nedeljo bi moralo biti v Planici letošnje državno prvenstvo v smučarskih skokih za starejše mladince, vendar so po 16 izvedenih skokih tekmovalje preložili zaradi premočnega vetra na petek, 5. februarja. Prav tako je bilo preloženo tudi državno prvenstvo v klasični kombinaciji za člane in mladince.

Tako bo ob koncu tedna v Planici dokaj zanimiv spored. V soboto ob 10. uri bo na 90-m skakalnici državno prvenstvo za člane na srednji skakalnici. V nedeljo ob 10.30 pa bo državno prvenstvo na 120-m skakalnici. Prenovljena Bloudkova velikanka bo sedaj dopuščala skoke do 140 metrov. Prav zaradi tega se v nedeljo obeta v planiški dolini dokaj zanimivo tekmovalje. Naslov prvaka branita Norčič in Ulaga. J. J.

Osemindvajseto svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah

Podeljene prve kolajne

SCHLADMING-HAUS — Švicarka Erika Hess, 6. marca bo stara dvajset let, je prva dobitnica zlatega odličja na letošnjem svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah. Hessova je bila najboljša v kombinaciji smuka in slaloma. Srebrno je presenetljivo osvojila Francozinja Perin Pelen, na tretje mesto pa se je uvrstila Cris Cooper iz ZDA.

Od naših se je po pričakovanju najbolje uvrstila Andreja Leskovšek, ki je bila deseta. S tem je izenačila najboljšo jugoslovansko mesto na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. Na svetovnem prvenstvu leta 1974 v Sant Moritzu je bila Irena Jež deseta v kombinaciji. Na tem svetovnem prvenstvu so vozili še vse tri discipline. Ne glede na to pa je za Andrejo Leskovšek to izreden uspeh, saj je znano, da naše smučarke ne vozijo smuka. Odlično nastopajo v slalomu in veleslalomu. Dobro so se držale tudi ostale Jugoslovanke. Štirinajsto mesto je osvojila Metka Jerman, šestnajsta je bila Zaslavljova in osemnajsta Bojana Dornig. Ta mesta so po zaslugi majhnih zaostankov v smuku in dobrega nastopa naših deklet v skalomu. V tem kombinacijskem slalomu, ki je bil v Hausu nedeljo, so bile naše vse med prvo in najsterico.

Vrstni red — slalom — 1. Hess (Švica) 1:22,03, 2. Pelen (Francija) 1:22,16, 3. Cooper (ZDA) 1:22,17, 4. Zaslavljav 1:24,25, 11. Leskovšek 1:24,84, 12. Dornig 1:24,92, 13. Jerman (vse Jugoslovija) 1:25,62;

Kombinacija — 1. Hess (Švica), 2. Pelen (Francija), 3. Cooper (ZDA), 4. Leskovšek, 14. Jerman, 16. Zaslavljav, 17. Dornig.

Prvenstvo se je nadaljevalo v kombinacijskem slalomu za moške, katerem so nastopali tudi Jugoslovanci. Danes je na sporedu ženski veleslalom, jutri pa bo v Schladingu še moški veleslalom. Upajamo, da bomo tudi iz tekem dobili razveseljeve novice. — dh

Vrstni red — slalom — 1. Hess (Švica) 1:22,03, 2. Pelen (Francija) 1:22,16, 3. Cooper (ZDA) 1:22,17, 4. Zaslavljav 1:24,25, 11. Leskovšek 1:24,84, 12. Dornig 1:24,92, 13. Jerman (vse Jugoslovija) 1:25,62;

Kombinacija — 1. Hess (Švica), 2. Pelen (Francija), 3. Cooper (ZDA), 4. Leskovšek, 14. Jerman, 16. Zaslavljav, 17. Dornig.

Prvenstvo se je nadaljevalo v kombinacijskem slalomu za moške, katerem so nastopali tudi Jugoslovanci. Danes je na sporedu ženski veleslalom, jutri pa bo v Schladingu še moški veleslalom. Upajamo, da bomo tudi iz tekem dobili razveseljeve novice. — dh

Slovenska ženska alpska turneja Kranjčani na Kobli

LJUBLJANA — Na Zatrniku, kjer je homologirana proga FIS, se bo v petek ob 10. uri s prvim slalomom začela letošnja slovenska alpska smučarska turneja, ki že drugo sezono šteje za točke v evropskem pokalu. Čeprav ta prireditev sovpada s letošnjim svetovnim prvenstvom v Schladingu, organizatorji na Bledu, Kranjčani na Kobli in Ljubljanci s pomočjo Vrhničanov na Ulovki pričakujejo udeležbo nad sto smučark iz osemnajstih držav. Svojo udeležbo so že napovedale tekmovalke iz ZDA, Italije in SZ. Smučarke bodo na to turnejo prišle s tekmovalja za švicarsko-francoski evropski pokal.

Bleščani imajo še dovolj snega, da bodo lahko v petek organizirali oba slaloma. Pokrovitelji so Turistična poslovna skupnost, TD, Kompas in TKS Radovljica. Več skrbi ima SK Triglav, ki bo v soboto veleslalom moral prestaviti na Koblo. Pokrovitelji tekme so Merkur, Triglav konfekcija, Iskra Občinski sindikati svet, IBI, BPT Tržič in Alpetour ter še druge delovne organizacije. Na Kravcu je v tem času skoraj nemogoče pripraviti veleslalomski progi. Z enakimi težavami se borijo tudi Ljubljanci. Vrhničani so v lanskem sezoni na Ulovki uredili smučišče, ki ustreza vsem predpisom FIS. Zaradi pomanjkanja snega bodo svojo ponedeljkovo tekmo v slalomu morali prestaviti na Koblo ali na Soriško planino. O tej tekmi bodo odločili na seji organizacijskega odbora danes zvečer. Pokrovitelji so Industrija usnja Vrhnika, TKS Ljubljana

Vrstni red — 1. S. Žagar 8, 2. S. Jenko 6, 3. Planina 4, 4. F. Prešeren 1, 5. J. B. Tito 1.

Rezultati: mlajši cicibani: 1. Zupan (Triglav), 2. Urh (Žirovnica), 3. Špenko (Triglav), 4. Košelnik (Žirovnica), 5. Pogorelec (Žirovnica); starejši cicibani: 1. Gašperin, 2. Knafeč (oba Žirovnica), 3. Batistič (Triglav), 4. Zupančič (Žiri), 5. Kopač (Žiri), 6. Šemrl (Triglav), 7. Žumer (Triglav) itd.

V četrtak so na Hujah slovesno odprli novo strelišče za zračno puško in pištolo. Trak je prerezal najboljši kranjski strellec s pištolo Franci Pernel starejši. — Foto: D. H.

Karavanška rokometna liga

KRANJ — Pred dvema tednoma se je pričelo tekmovalje med koroskimi in gorenjskimi ekipami v rokometu. Letos nastopajo v članski konkurenci Zabnica, Britof in Jelovica. Pri ženskah nastopata le Alpes in Predvor. Žal se v tekmovalje zaradi pomanjkanja finančnih sredstev niso vključili Tržičani in Dupljanke.

Rezultati: moški — Turnir v Celovcu, odigran 16/1: SCA St. Veit : Zabnica 20:23 (8:12), SC Borovlje : Jelovica ml. 14:18 (7:8), TV Borovlje : Zabnica 21:28 (9:13), SCA St. Veit : Britof 19:23 (9:9); Turnir v Škofji Loki, odigran 23/1: Britof : SC Borovlje 15:16 (9:11), Jelovica ml. : SCA St. Veit 33:17 (14:8), Britof : TV Borovlje 22:17 (13:9), Zabnica : SC Borovlje 25:19 (12:8), Jelovica ml. : TV Borovlje 31:12 (14:7). V vodstvu so mladinci Jelovice 6, sledijo Zabnica 6, Britof 4, SC Borovlje 2, SCA St. Veit 0 in TV Borovlje 0; ženske — odigran je bil prvi turnir v Škofji Loki: Alpes : TV Celovec 22:9 (10:4), Predvor : SC Borovlje 19:5 (10:0), Predvor : TV Celovec 17:2 (7:0), Alpes : SC Borovlje 22:12 (13:8). Vodita Predvor in Alpes s 4 točkami pred TV Celovec in SC Borovlje.

Franc Porenta

D. Humer

Zaprta vrata Doma v planici — Dolino pod Poncami — Planico obišče tako poleti kot pozimi veliko turistov, željnih gorskih lepot, smučanja in svežega zraka. Dom v Planici pa je zaprt in sameva pod svetovno znanimi skakalnici. Kazalo je, da bo po obnovi odprti, saj so za prenovu porabili precej denarja. Nekaj časa je bil res in domačini ter turisti so bili tega veseli. Danes pa obiskovalca v Planici spet pričakajo zaprta vrata doma. Cesta je lepo vzdrževana in splužena, toda vhoda v dom in depandanso sta zasuta s snegom. Obvestilo, da je dom zaprt, se je že odlepilo s stekla in z njega ni moč razbrati, zakaj je tako. Tako dom z restauracijo in kuhinjo ter okrog 90 ležišč sameva, obiskovalci pa se neizogiblivo vračajo iz Planice, zdaj, ko je zimska sezona na višku. Pri sosedih onkraj meje bi za dom verjetno drugače poskrbeli. — A. Kerštan

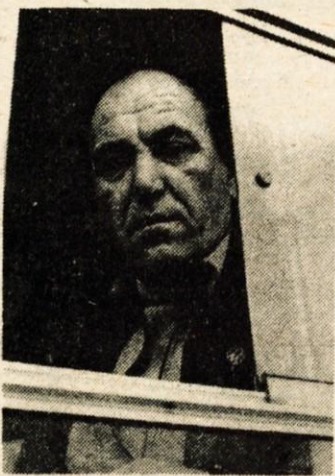
Vzornemu šoferju ročna ura

Na nedavni slovesnosti ob 30-letnici Združenja šoferjev in avtomobilistov Kranj je Velimir Pešič, direktor TOZD Potniški promet Alpetoura Škofja Loka, šestnajstim šoferjem avtobusov in tovornjakov podelil nagrade – ročne ure, ki jih je tem vzornim voznikom podarila tovarna, kjer so bila vozila izdelana. Tokrat so bile to ure od MAN in Mercedes. TAM pa jih je podelil že jeseni.

Takšno nagradjevanje imajo tovarne že dlje v navadi. Zavedajo se, da ni dovolj, da dajo iz proizvodnje brezhibno vozilo. Prav toliko je pomembno, kako bo voženo, kako vzdrževano. Vse to pa je seveda v rokah voznika. Če je ta dober, potem bo tudi vozilo dolgo vzdržalo brez večjih popravil. Ročna ura je simbolična nagrada za njihovo pozornost do vozila. Doslej so jih podeljevali pri Alpetouru ob raznih priložnostih, letos so jih pa prvič na obnem zboru združenja. In to prav s posebnim namenom, da bi spodbudili vse šoferje, da se povežejo, in da bi dosegli, da bi vse delovne organizacije, ki zaposlujejo poklicne šoferje, sodelovale in pridobile priznanja za svoje šoferje, podelili bi jih pa skupno na zboru združenja.

Letos so jih bili deležni še vedno samo Alpetourovi šoferji. Franc Ajdovec, Venčeslav Gerkman, Ivo Zupan in Jože Hacin, šoferji avtobusov so dobili ročne ure za 100.000 prevoženih kilometrov, seveda brez večjih popravil. Za 300.000 kilometrov varne in vzorne vožnje in skrbni za avtomobil pa je dobilo ročne ure deset Alpetourovih šoferjev avtobusov znamke MAN: Andrej Ažman, Silvo Bolka, Anton Pipan, Anton Jeraj, Milorad Arsič, Janez Krmelj, Marjan Praprotnik, Anton Rožič, Jože Peternelj in Marjan Kastelic.

Za 200.000 prevoženih kilometrov s tovornjakom znamke Mercedes, prav tako brez večjih popravil, pa sta bila z ročno uro nagrajena voznika Jože Krmelj in Vlado Cesen. Večina so to šoferji z dolgoletno prakso, ki se zavedajo, kako je njihov poklic odgovoren, ki skrbijo za vozilo, ki želijo potnike prepeljati varno in da v prometu ne povzročajo zastojev.

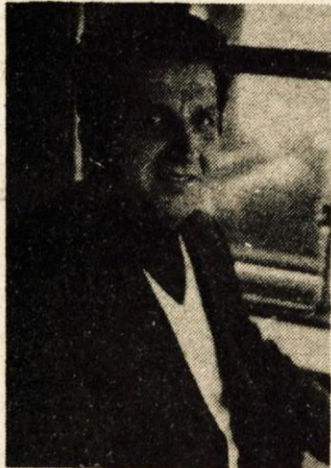

Franc Ajdovec, Šenčur: »Dvajset let sem že šofer, zadnji dve leti vozim zglobnik ali »harmoniko«, kakor radi pravijo temu dolgemu avtobusu. Za 100.000 prevoženih kilometrov sem dobil zdaj ročno uro, vendar napravil sem že čez 200.000 kilometrov brez okvare. Šenčur – Kranj – Škofja Loka je moja proga. Same postaje. Šestnajst v eno stran. Nobene normalne vožnje. Najbolj trpijo zavore. Zdi se neroden avtobus, vendar, ko se ga navadiš, kar gre. Le vzvratno voziti je težko. Stroj je zaenkrat še v redu in upam, da bo nagrada tudi na 300.000 kilometrov. Zadovoljen je človek, da se te nekdo spomni.«

Andrej Ažman, doma s Suhe pri Kranju: »Dvajset let sem že šofer, šestnajsto leto že na avtobusu.«

Že dolga leta vozim v primestnem prometu Suha – Kranj – Kamnik. Če hočeš ohraniti vozilo, moraš redno skrbeti zanj: vsak dan pregledati vodo, kajti pri napravi za hlajenje pride lahko hitro do velike okvare. Pa seveda zmerna vožnja. Srednja brzina, da ni prehitrih zaviranj. Počasi se naredi 300.000 kilometrov v primestni liniji. Veliko je ustavljanj. Pa vendar se lahko pohvalim, da sta štarter in dinamo še vedno prva, še nikoli zamenjana, čeprav je vozilo staro že pet let. Veliko je seveda odvisno od samega motorja, in tudi od delavnice, ki vozilo vzdržuje. Pa seveda, kako voziš!»

Anton Pipan, Vodice: »Devetnajst let sem že šofer, šest let že na avtobusu Vodice – Kranj – Vodice. Tole je že tretja ura, ki sem jo dobil kot šofer. Prej za tovornjak za 200.000 kilometrov, za 100.000 kilometrov na avtobusu in zdaj za 300.000 kilometrov na tem istem avtobusu. Težka je šoferska. Nikdar nisi prost, nobene sobote nimaš. Za nedelje smo se pred mesecem dni dogovorili, da bomo delali le vsako četrto. Pa se veliko pozna. Sploh pa je biti šofer na avtobusu zahtevna stvar. Pri tovornjaku odgovarjaš le za avto, tu pa še za ljudi in za denar. Pametno je, da so se spomnili na take nagrade za šoferje. Saj skrbiš za avto, toda še vse drugače je, če veš, da te na koncu čaka nekaj lepega. Saj ni toliko obveznosti za šoferja pri vzdrževanju avta, le osnovne stvari, kot je pregled olja, čistilcev zraka, vode, tekočine proti zmrzovanju. Toda to je treba pregledovati redno. Če zamudiš pravi trenutek, pa so že lahko velike sitnosti.«

D. Dolenc

NESREČE

Nesrečen spust z dvigalom

Brezje – V petek, 29. januarja, se je pri delu hudo poškodoval Branko Angelov, star 24 let, doma z Brezje pri Radovljici, zaposlen v obrtni delavnici Sodavičarstvo Vilija Klanjska na Brezjah. Angelov je skupaj s sodelavcem nalagal kartone z oranžno emulzijo v nedograjeno tovorno dvigalo. Vanj sta naložila tovor kakih 650 kilogramov, skupaj s tovorom pa se je sklenil spustiti v klet tudi Angelov. Pri spuščanju se je odtrgal svornik, ki povezuje košaro dvigala z nosilno verigo, in dvigalo je zgrmel v klet. Angelov je pri padcu utrpel tako hude poškodbe, da se je onesvestil in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Pri raziskovanju vzroka nesreče so ugotovili, da je dvigalo skonstruiral Jakob Kristan, obrtni kovač iz Zgornjega Otoka, ki ga je pred kratkim tudi montiral. Dvigalo sta pogajala veriga in elektromotor, ki ga je Klanjšek uvozil iz Zahodne Nemčije. Kavelj elektromotorja je Kristan odstranil in vstavil svornik, ki ga je sam izdelal. Pri obremenitvi se je svornik odtrgal tik ob varu in povzročil nesrečo.

D. Ž.

D. Ž.

Vrnite se zdravi!

Med počitnicami otroci niso prav nič manj izpostavljeni nevarnostim v prometu kot vsak dan na poti v šolo in domov. Nekateri bodo sicer večino počitniških dni preželi na snegu ali na ledeni ploskvi, veliko šolarjev pa se tudi med počitnicami vsak dan srečuje s prometnim vrvežem ob domači cesti ali v kakem drugem kraju. Zato ni prav nič odveč otroka opozoriti, naj se previdno vključuje v promet, naj hodi po pločniku, prečka cesto po prehodu za pešce in podobno. Snega trenutno sicer ni toliko, da bi se najmlajši šolarji lahko sankali kar pred domačo hišo in zato ni velike nevarnosti, da bi se otroci prisankali pred vozila. Toda take nezgode so se že pripetile in ni odveč, če starši otroke napotijo na manj nevarne predele, kjer vozil na cesti ne bodo mogli srečati.

Otroci so med počitnicami navadno še bolj sproščeni, še preveč živahni so na cesti, majhna neprevidnost pa je dovolj, da se pripeti nezgoda. Posebno v večernih urah in zgodaj zjutraj je na cesti rada poledica, saj se zaradi opoldanskih višjih temperatur na cesti steka staljeni sneg. Marsikateri voznik na cesti zanese ali pripelje prehitro in srečanje s premalo pozornim otrokom je lahko usodno. Starši, če ostaja otrok med počitnicami doma, ko ste na delu, opozorite ga na nevarnosti na zimski cesti!

Vozniki motornih vozil, vozite previdno, bodite pozorni na otroke v prometu!

Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu
pri SO Kranj

Prehitra vožnja tovornjaka v križišču – V križišču Koroške, Kidričeve ceste in obvoznice se je v četrtek, 28. januarja, ob pol petih popoldne zgodila prometna nesreča. Voznik tovornega avtomobila Slavko Nestohovski iz Gostivarja je s precejšnjo hitrostjo pripeljal s Koroške ceste in zavil na obvoznico, tam pa je zadel v zadek osebnega avtomobila, ki ga je vozil Ludvik Konjar iz Ljubljane. V nesreči sicer ni bil nihče ranjen, škode na vozilu pa je za 60.000 dinarjev. Poleg prevelike hitrosti Nestohovskemu očitajo tudi tehnično pomanjkljivost tovornjaka. (dž) – Foto: S. Saje

Za stavo odtrgal mački rep

Krnica pri Gorjah – V ponedeljek, 11. januarja, je prišel zvečer Jože Frčej iz Višelnice nad Gorjami k sovaščanu in ga poprosil, naj mu da svojo staro mačko, staro sedem do osem let, češ da jo bo odpeljal k znanec na Lancovo pod Radovljico, kjer imajo veliko miši, mačka pa nobenega. Ker je imel gospodar doma še eno mačko, mu je staro po Frčejevem dolgem moledovanju le izročil.

Toda mačka ni prišla do Lancovega, temveč v Krnico pred gostilno »Betanijok«, kjer se je je lotil Zdravko Smolej ml. iz Krnice. V gostilni so menda stavili, da ji bo ali pa ne bo odtrgal rep. Kot se je izkazalo pozneje, je sadistično dejanje uspelo in mačka je bila ob rep tik ob telesu. Po vsej verjetnosti ji je Smolej moral pri tem poškodovati tudi notranje organe, kajti mačka je poginila in kasneje so jo našli v bližnjem ribezovem nasadu.

Ves dogovor za to zverinsko dejanje se je menda »skuhal« v omenjeni gostilni, polni zrelih, polnoletnih ljudi. Vendar, ob kakšni zavesti? Kot govore, so stavili za sto ali dvesto tisočakov.

Kako je vse to potekalo in kdo vse je imel prste vmes, bo pokazala nadaljnja preiskava, saj imajo zadevo v rokah organi milice na Bledu, dokončno besedo pa bo povedal sodnik za prekrške v Radovljici.

J. Ambrožič

Lastnikom mopedov in koles z motorji

Delavci Uprave za notranje zadeve Kranj so v letu 1981 našli ali odvzeli večje število mopedov in koles s pomožnim motorjem. Nekaj so jih že vrnili lastnikom, 16 mopedov in tri kolesa s pomožnim motorjem pa še čakajo svoje lastnike. Zaradi tega Uprava za notranje zadeve poziva občane, ki so v letih 1980 ali 1981 pogrešili moped ali kolo s pomožnim motorjem, pa tativine niso prijavili, naj se oglasijo na najbližji postaji milice.

Ukraden par smuči dnevno

V noči na nedeljo, 31. januarja so z avtomobila, parkiranega pod vilo Tanja pri hotelu Erika v Kranjski gori, izginili štiri pari smuči skupaj s prtljajnikom, na katerega so bile zaklenjene. Vse smuči so znamke Elan, opremljene z okovjem, vredne skupaj 25.000 dinarjev, izposojene pa so bile od Turističnega društva Kranjska gora.

Primer ni osamljen, saj že ves januar beležijo vrsto predrznih tatvin smuči. Oškodovanci v večini primerov niso poskrbeli za ustrezno zavarovanje. Smuči puščaj kar pred gostilni v snegu, na prtljajniku avtomobila, v nezaklenjenem avtomobilu, prislonijo jih pred vrata hotela, kamor skočijo le »za nekaj minut«. Ko se vrnejo na kraj, kjer so malo marnost pustili svoje zimskošportne rekvizite, le-teh ni več.

V januarju so zabeležili kar 29 parov smuči, če primera, omenjenega na začetku, ne upoštevamo. Najpogostejše so se storile polastili smuči v Kranjski gori, kjer je bilo ukradenih kar 14 parov. Trije pari so

zmanjkali v Gozd Martuljku, po dva para v Bohinju in na Jesenicah, šest parov pa je izginilo izpred Pletne na Bledu. Večinoma lastniki svojih smuči niso primerno zavarovali, primerilo pa se je tudi, da so predrzni storilci vlomili v zaklenjen avtomobil, sneli zaklenjen prtljajnik ali smuči odnesli iz zapahnjene prostora za shranjevanje.

Da bi v naslednjih mesecih zimske sezone preprečili ali vsaj omejili nadaljnje kraje smuči in zimske opreme, uprava za notranje zadeve opozarja na bolj samozaščitno obnašanje. Smučarji so v prvi vrsti dolžni sami poskrbeti za svojo lastnino, šele nato naj se zanašajo na miličnike, ki naj jim pomagajo izslediti tatu. Oškodovance velja opozoriti tudi na to, naj bi natančneje poznali podatke o oprehi (tovarniška številka smuči, tip smuči, vrsta okovja in ostale značilnosti), saj je na ta način lažje izslediti storilca in poskrbeti, da lastnik znova pride do svoje opreme.

D. Ž.

D. Ž.

Družbena samozaščita (2)

Podružbljanje varnosti v naši socialistični samoupravni družbi je zgodovinsko dejanje z izrazito revolucionarno in razredno vsebino. To je proces preoblikovanja funkcij naše socialistične države v funkcije samoupravnih organiziranih delovnih ljudi in občanov. Spreminjamo odnose vseh družbenih dejavnikov, od organov samoupravljanja in delegatskih skupščin do posebnih služb in organov zaščite, odkrivanja in pregona, ko organiziramo tako pomembni področji življenja, kot sta varnost in zaščita.

Oblike organiziranja

Nosilci podružbljanja zaščite in varnosti so delovni ljudje, organizirani v svojih družbenopolitičnih organizacijah, organizacijah združenega dela, krajevnih in interesnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih. Torej je družbena samozaščita zelo pomembna funkcija organiziranih delavcev, kmetov in drugih občanov.

Če se ozremo nekoliko v zgodovino, potem moramo ugotoviti, da je vsak družbeni red od praskupnosti do socializma razvijal svoja sredstva, oblike in metode za ugotavljanje varnosti ljudi in premoženja. Nedvomno so se

v vseh dosedanjih družbah pojavile različne oblike razrednih in drugih nasprotij, ki so razjedala medsebojne odnose ljudi, kršila pravila družbenega obnašanja in druge izoblikovane družbene vrednote, ki so bile temelj določenega družbenopolitičnega sistema. Temu se pridružijo še zunanje nevarnosti, pritiski in agresije, ki so ogrožale družbeno skupnost. Zato vsaka skupnost oblikuje posebne sisteme varnosti in obrambe za svojo zaščito in varnost, seveda primerne času in družbenemu okolju.

V tem okviru je za zunanjo nevarnost praviloma organizirana vojska, za notranjo zaščito pa so organizirani državni organi »za notranje zadeve«. Organi odkrivanja, pregona in sojenja pa so namenjeni za preprečevanje raznih vrst kaznivih dejanj. Iz tega izhaja

tudi oblikovanje kazenske zakonodaje in kaznovalne politike, ki naj učinkovito zatira družbi nevarna dejanja.

Z uveljavljanjem naprednejših političnih in socialnih tendenc se začne spreminjati tudi politika preprečevanja oziroma zatiranja kaznivih dejanj. Represivne ukrepe vse bolj nadomeščajo preventivni ukrepi, zlasti pa prodira spoznanje, da je učinkovit boj zoper negativne družbene pojave možen le s široko akcijo državljanov in sicer v organiziranih oblikah delovanja.

To še posebej velja za socialistično samoupravni politični sistem, ki je postavil nove osnove družbeno gospodarskim in političnim odnosom, ki omogočajo uspešnejše zoperstavljanje kriminaliteti vseh vrst, od klasične in gospodarske do politične.

I. Kavčič

VAŠA PISMA.

KAKO JE Z BLEDOM

Dostikrat v Glasu (pa tudi drugod) beremo, da je bil nekdo na primer »na Mlinem pri Bledu« ali »na Rečici pri Bledu« in podobno.

V petkovi številki Glasa (22. 1. 1982) smo že ob površnem pregledu kar dvakrat prebrali (obakrat podpisana D. Kuralt) zapis »tako napako. »Rečica pri Bledu« – Na križišču ceste, ki pelje na Rečico proti Bledu... To je pod fotografijo na zadnji strani. Še večja napaka pa je pri podpisu k fotografiji na tretji strani, kjer pravi celo »Na Jaršah pri Bledu«.

Napako v prvem primeru je še nekako mogoče razumeti, dasi ravno tudi ni opravičljiva za novinarja, ki piše stalno o teh krajih, nerodnost v drugem primeru pa teže. To je na primer tako, kot če bi rekli na Savi pri Jesenicah ali na Pungartu pri Kranju in podobno. Jarše so namreč sredi Bleda, prav tako sta Mlino in Rečica sestavni del Bleda.

Gre za naslednje: Veliko ljudi ne ve, kje je pravzaprav Bled, kaj obsega, katera naselja sodijo k Bledu. Če nekdo pravi »pri Bledu«, potem verjetno šteje za Bled tisti del, kjer so hoteli »Golf«, »Park« ali »Toplice« pa morda še cerkev, šola in grad. Toda »Golf« in »Toplice« sta v Zelečah, »Park« v Zagoricih, cerkev, šola in grad pa v Gradu.

Občutek imam, da so se te vrste težave in napake začele tedaj, ko so nekateri rojaki na Bledu »velemno« ta kraj prekrstili v mesto. Le zakaj? Kje je ustrezno jedro, središče ali kaj podobnega? Le kaj bi kraj izgubil, če bi še naprej ostal letovišče, letoviški kraj, kar tudi v resnici je?

In zdaj – kateri kraji, katere vasi se skupaj imenujejo Bled? To so: Mlino, Zeleče, Zagorice, Grad in Rečica. Zaradi »mesta« pa so table z imeni izginile, teoretično teh vasi ni več, vse skupaj so Bled. Toda pozor! Če bližnje vasi kot Selo, Bohinjska Bela, Ribno, Bodešče, Koritno, Zasip, Podhom, Sebenje, gorjanske vasi to niso več. Opazni so že drugačni naglasi v govoru itd. Torej ne:

LIP na Rečici pri Bledu, ne Jarše pri Bledu in podobno, temveč Rečica-Bled, Mlino-Bled itd. Zato je bil včasih na pisnih naslovih npr. Grad št. 19, zdaj pa Prešernova 37; ali Rečica 23, zdaj pa je Triglavska 13.

Na prvi pogled je to za dopisnika dokaj zapleteno, toda mora mu biti znano.

Ivan Jan, blejski rojak, rojen na Rečici 98-Bled (zdaj je tista pot Triglavska cesta toliko in toliko)

REZERVIRANO ZA INVALIDA

Oglašam se v zvezi s člankom »Rezervirano za invalida«, ki me je zelo prizadel, saj si v letu invalida resnično ni moč misliti, da bo za invalidski sedež v avtobusu resnično obstaja. Srce se mi je stisnilo, ko sem prebrala, da se mora tako težak invalid, kot je Anica Ušeničnik, boriti za sedež. Da ljudje ne vedo, kaj se skriva pod njenimi rokavicami, ne bo držalo, saj je Anica že 34 let invalidka. Leto dni je, kar sem jo spoznala, ko so jo pripeljali v bolnišnico in jo umetno hranili, ker njeno šibko telo ni moglo sprejeti niti žličke čaja. V treh tednih skupnega bivanja v sobi mi je Anica o marsičem potožila. Pripovedovala je, kako težko ji je bilo, ker dolgo ni dobila službe. Ko pa so ji slednjič ponudili delo v Jelovici, je bila vsa srečna in niti tega ji ni bilo mar, da se mora na delo voziti tako daleč. Vesela je bila, da si, čeprav šibka, sama služi kos kruha, saj ni bila rada drugim v breme.

Sprva si najbrž ni mogla misliti, da ji bo pot na delo tako grenka, da bodo ljudje tako brezbržni do njene invalidnosti. Tak odnos meji že na mučenje. Ni še dolgo, kar je v Glasu pisalo, kako človeka nevedno in nekulturno je mučenje živali. Takšen odnos do sočloveka, zlasti še do invalida, pa je še toliko bolj vreden obsodbe. Tisti potniki avtobusa, ki se skupaj z Anico vozijo na delo, prav gotovo poznajo njen nezavidljivi položaj, zato naj ne bodo kruti in naj ji enkrat za vselej odstopijo sedež. Saj je vendar s svojo brezbržnostjo in sebičnostjo ne bi radi prisilili, da bi pustila delo, ostala doma in vzdihovala med štirimi stenami! Če je v njih kaj človeka, jo bodo razumeli.

P. I. iz Tržiča

Razvoj otrok skupna skrb

Interesnega združevanja krajanov je veliko. Zlasti v družbenih organizacijah in društvih ljudje razrešujejo mnoge probleme in zadovoljujejo skupne potrebe, zato naj takemu združevanju velja večja skrb.

Med društva s posebnim pomenom sodijo Društva prijateljev mladine, ki prevzemajo nalogo podružbljanja skrbi za otroke in šolsko mladino ter nudijo pomoč staršem pri vzgoji, izobraževanju in razvoju otrok.

Številne razprave v družbenopolitičnih organizacijah so oblikovale mnenje, naj bi društva prijateljev mladine ustanovili v vseh krajevnih skupnostih. Da bi bilo pri ustanavljanju, poživljanju in vsebinskem delovanju čim več enotnosti, je Zveza prijateljev mladine Slovenije že lani pripravila vrsto posvetov za predstavnike društev in socialistične zveze v krajevnih skupnostih. Oktobra je bil tak seminar za občine Kranj, Skofja Loka in Tržič. Žal se je od sedemdeset vabljenih posveta udeležilo le trindvajset aktivistov. Razpravljali so o pomenu čim širšega sodelovanja pri skrbi za otroke, enotnejše pogoje varstva, vzgoje, socialnega in zdravstvenega varstva otrok, izobraževanja in razvedrila.

Laže bo delati, če bo v krajevnih skupnostih čim več aktivnih društev prijateljev mladine. Od društev bodo prihajale pobude na primer urbanizem za načrtovanje prostorov za igro in zelenih površin, športnim društvom za organizacijo športnih dejavnosti, vzgojnovarstvenim zavodom za razširjanje programov tudi za otroke, ki niso vključeni v varstvo, šolam, krajevnim skupnostim...

Nekatera društva prijateljev mladine v kranjski občini take naloge že opravljajo. Trenutno deluje v občini Kranj devet društev prijateljev mladine, pet pa jih ustanavljajo. Vanje bi se morali vključiti vsi tisti, ki so jim otroci pri srcu, v odbore društev pa naj bi izvolili svoje delegate vse družbenopolitične organizacije, društva, delovne organizacije, ki so kakorkoli povezani s skrbjo za otroke. Naloge teh društev so številne in pomembne. Svojo vlogo bodo uspešno opravljala, če bo v njih delovalo zadostno število zavzetih krajanov. Zavzemati se je treba, da čimprej ustanovimo društva v krajevnih skupnostih, kjer še ne delujejo.

Ana Fabjan

SKUPŠČINA OBČINE JESENICE

Sekretariat za občo upravo in splošne zadeve

Razpisni komisiji delovnih skupnosti upravnih organov objavljata v delovni skupnosti Komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj

dela in naloge:

1. statistika – analitika

ter v delovni skupnosti Uprave družbenih prihodkov

dela in naloge:

2. inšpektorja
3. kontrolorja
4. strojepiske
5. pripravnik

Izbrani kandidati bodo združili delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo morajo kandidati imeti:

pod 1.:

višjo strokovno izobrazbo statistične ali ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca;

pod 2.:

nižjo strokovno izobrazbo ekonomske ali upravne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo traja 3 mesece;

pod 3.:

srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri, 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca;

pod 4.:

višjo strokovno izobrazbo administrativne smeri, 6 mesecev delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca;

pod 5.:

končano višjo šolo ekonomske ali upravne smeri.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejemata razpisna komisija delovnih skupnosti upravnih organov Občine Jesenice, 15 dni od objave.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

objavlja prosta sezonska dela in naloge za določen čas v počitniških domovih UMAG, SAVUDRIJA in DEBELI RTIČ:

1. VODJE KUHINJE

– vodi delo v kuhinji, kuha in skrbi za kvaliteto hrane ter sodeluje pri pripravi jedilnikov

2. SKLADIŠČNIKA ŽIVIL

– vodi skladišče živil

3. SKLADIŠČNIKA INVENTARJA

– vodi skladišče inventarja

4. EKONOMA – ŠOFERJA

– skrbi za nabavo živil, pijač in pomaga pri drugih delih

5. FINANČNEGA MANIPULANTA – RECEPTORJA

– vodi evidenco o izdanih blokkih za prehrano, sodeluje v vodstvom glede zasedenosti kapacitet, vodi pomožne blagajno

6. KUHINJSKE POMOČNICE

– pomaga pri pripravi, kuhanju, delitvi hrane in pomivanju posode

7. TOČAJKE

– prodaja pijačo in vodi obračun opravljenega prometa

8. SERVIRKE

– servira hrano gostom in pomaga pri pripravi hrane v kuhinji

9. PÉRICE

– pere in lika perilo

10. DELAVCA – VZDRŽEVALCA

– opravlja razna vzdrževalna dela

11. SNAŽILKE

– pospravlja in čisti skupne prostore, sanitarije ter pomaga pri drugih pomožnih delih

Poleg splošnih pogojev, ki jih morajo kandidati izpolnjevati po zakonu o delovnih razmerjih se zahteva, da izpolnjujejo še pogoje 84. člena zakona o notranjih zadevah (da niso v kazenskem postopku, da niso bili obsojeni za kakršnokoli kaznivo dejanje iz nečastnih nagibov).

Pisne ponudbe z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh od objave republiškega sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije, upravi za organizacijo in kadre, Ljubljana, Kidričeva 2, telefon št. 327-290.

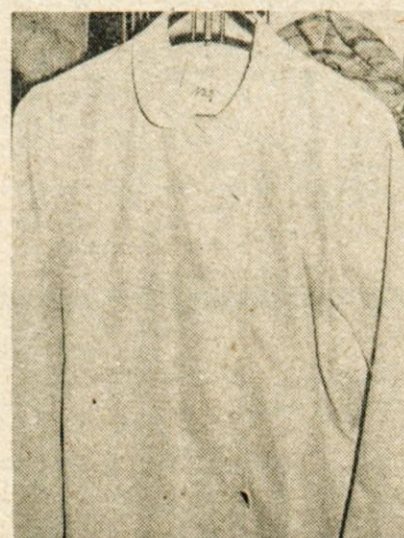
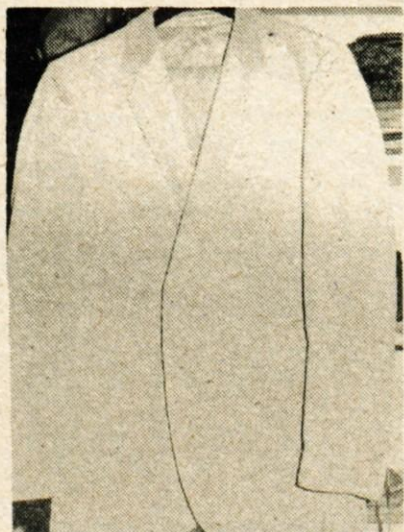
IZBRALI SO ZA VAS

Po tovarniško in sezonsko znižani ceni dobite te dni na oddelku moške konfekcije v GLOBUSU lepe žametne moške obleke. Vseh barv in velikosti jih imajo na voljo. Pa tudi v drugih kvalitetah imajo obleke prav tako znižane cene. Cene: za žametne od 2988,45 do 3054,11 din, za ostale od 2500 do 4500 din

Poleg pralnega stroja EI Niš je v blagovnici Fužinar na Jesenicah ponovno na voljo stroj za likanje perila istega proizvajalca. Cena pralnega stroja: 16.891 din, likalnega stroja: 14.937 din.

Tudi bogato izbiro zelo poceni ženskih bluz imajo na voljo te dni v GLOBUSU. Največ je sešitih iz kvalitetne mešanice bombaža in poliestra. Vse od kraja so pa modne, lepo krojene. Velikosti: od 38 do 46. Cena: samo od 200 do 390 din

Prav tako ugodno lahko te dni v GLOBUSU kupite moške srajce, vseh kvalitet in vzorcev. Velikosti: 37 do 44. Cena: 327 do 458 din

Ekskluzivni kristalni izdelki »Cuke«, kot so vaze, žardinere, pepelniki in podobno, vse v elegantnih oblikah so prvič na voljo v Blagovnici Fužinar na Jesenicah. Cena: od 1.233 do 4.573 din.

MALI

OGLASI

telefon
27-960

(nasproti porodnišnice)

C. JLA 16 uprava
komerciala 28-463

PRODAM

Prodaj več ton REPE, Srednja vas 51, Senčur 847
Prodaj KRAVO po telitvi, Rezar, Vrhnje 11 848
Prodaj 4 mesece stare KOKOŠI, Bledovec Srednja vas 7, Goriče 849
Prodaj TELETA, Golnik št. 20 850
Prodaj KRAVO s teletom, Lovro Noč, Selo 27, Žirovnica 851
Prodaj otroško POSTELJICO, STE. DILNIK Gorenje (2 plin, 2 elektrika) novo VRATNO KRILO LIP, navadno 80 cm, desno in nove zavorne obloge za Wartburg, Tel. 78-223 852
Prodaj sobno POHIŠTVO bele barve, Informacije: Bled, tel.: 78-018 853
Prodaj mladiče nemške ovčarje brez rodovnika, Mlin - Globoko 8, Radovljica 854
Prodaj ELEKTROMOTOR 7,5 KW znamke ELIN z reduktorjem, Turistično društvo Gorje pri Bledu 855
Prodaj jalovo KRAVO za zakol, Punpart, št. 16 Sk. Loka 874
Prodaj HLADILNIK Gorenje 175 litrski Tel.: 27-083 877
Prodaj novo Marlesovo OMARICO »Petunija« (bela), Po 100/K - levi, Ropret, 58/c, Hrušica

KUPIM

Kupim dobro ohranjene otroške POL-PANČARJE št. 30, Jezerska 46, Kranj
Kupim rabljen betonski MEŠALEC, Rabič, Kranjska cesta 33, Senčur 856
Kupim ohišje za televizor NIŠ VIDEO-MATIK - Elektron, Muftić Derviš, Kežarjeva 32/A Jesenice 857
Kupim po delih motor lambreta 175 kub. cm, Telefon 40-575

VOZILA

Ugodno prodaj FIAT 750, letnik 1975, Rožna 18, Bled 858
Prodaj SKOLJKO za ZASTAVO 101, celo ali po delih, Ivan Gorenc, Pševu 2, Kranj 859
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1971, Ogled v sredo in četrtek od 15. do 20. ure, Franc Zadnikar, Praprotno 18 p. Selca 860
RENAULT 4, letnik 1978 dobro ohranjen prodaj, Janko Mrak, Podoben 5, Poljane 861
SIMCO 1300 prodaj, Tehnično pregledana januarja 1982, odlično ohranjen, Tel.: 83-102 862
SPAČKA letnik 1976 prodaj, Tel.: 064-75-531 863
Prodaj karambolirano ZASTAVO 101 Komfort, Informacije vsak dan od 6. do 14. ure po tel.: 76-209 864
Ugodno prodaj LADO 1200, starejši letnik, Ogled popoldne, Ivan Jeram, Trebica 17, Gorenja vas 865
Prodaj FIAT 124 karamboliran, Tel.: 74-926 866
Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1977, Telefon 064-67-121 int. 256 dopoldan 875
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1970, neregistrirana, v-voznem stanju in motor ter menjalnik za Zastavo 750 - obnovljeno, Mohorič, Zatrekve 9, Selca nad Sk. Loko 876

STANOVANJA

Mirna zakonca brez otrok nujno iščeta STANOVANJE. Ponudbe poslati pod: Nujno 867

POSESTI

Kupim HIŠO na Bledu ali okolici. Ponudbe pod šifro: Bled 868

ZAPOSLITVE

V delovno razmerje SPREJMEM pisarja ali delavca za priučitev. Naslov v oglašnem oddelku 869
Zaposlim stavbnega KLEPARJA ali delavca za priučitev. Plača po dogovoru. Tel.: 064-75-814 870
Kvalificiranega NATAKARJA redno in CISTILKO honorarno takoj zaposlimo. Gostišče Pibernik - Bled, Blejski otok, tel.: 67-820 871

OBVESTILA

V najem vzamem manjšo parcelo za obdelavo. Ponudbe po telefonu: 25-589 zvečer 872

OSTALO

Delovne organizacije in obrtniki pozor! Nudim proste kapacitete na EKSCENTRIČNI STISKALNICI - STANCA - 301, Tominčeva 26, tel.: 26-344 873

CENTRAL

Gostinska in trgovska delovna organizacija
»CENTRAL« n. sol. o.
Kranj, Maistrov trg 11

objavlja proste delovne naloge
in opravi:

A: V TOZD Gostinstvo

a) za PE Kranj

1. natakarja (2)
2. točaja

b) za PE PREDDVOR

3. vodje strežbe
4. kuharja (2)
5. pomožnega kuharja

c) za PE JEZERSKO

6. natakarja (za določen čas)
7. pomožnega kuharja

B: V TOZD DELIKATESA

8. kuharja (za PE Tržič) ali delavca v kuhinji
9. prodajalca (za določen čas)

C: V TOZD GOSTINSTVO ZELENICA TRŽIČ

10. natakarja (2)

Pogoji: pod 1., 2., 4. in 6.:

- gostinska šola ustrezne smeri
- poskusno delo 3 mesece

Pogoji: pod 3.:

- hotelska srednja šola ali gostinska šola z dopolnilnim izobraževanjem
- pogovorno znanje dveh tujih jezikov
- 1 leto delovnih izkušenj v strežbi
- poskusno delo 3 mesece

Pogoji: pod 5. in 7.:

- osnovna šola
- poskusno delo 2 meseca

Pogoji: pod 8.:

- gostinska šola ustrezne smeri ali z delom pridobljena delovna zmožnost
- poskusno delo 3 mesece

Pogoji: pod 9.:

- šola za prodajalce
- poskusno delo 3 mesece

Za sprejete kandidate pod točkami 1., 2., 4., 5., 6. in 7. je zagotovljeno ležišče oziroma soba.

Za sprejetega kandidata pod točko 3. pa obstaja možnost rešitve stanovanjskega problema.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Central Kranj, Maistrov trg 11 - kadrovska služba. Vsi prijavljeni kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbirnega postopka v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

KMETIJSKA ZADRUGA
Bled

zadružni svet in razpisna komisija
v skladu s statutom in sklepom zadružnega sveta
razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA
ORGANA ZADRUGE

Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še določilo 51. člena statuta Kmetijske zadruga Bled, in sicer:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo agronomske ali ekonomske smeri in vsaj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih in da izpolnjuje kriterije družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Radovljica in SR Sloveniji

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.

Interesenti za razpisana dela in naloge naj pošljejo ponudbo in vso potrebno dokumentacijo z opisom dosedanjega dela in prakse na naslov Kmetijska zadruga Bled, Prešernova 11, razpisna komisija za imenovanje individualnega poslovnega organa.

Prijavni rok za razpisana dela in naloge je 15 dni po objavi razpisa. O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu zadružnega sveta.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec
iz TOZD Velopnevmatika

FRANC PIŠLJAR

rojen 1928

Pogreb pokojnika bo v torek, 2. februarja 1982 ob 15. uri
na pokopališču v Bitnjah.

Sindikalna organizacija Sava Kranj

VZGOJNOVARSTVENA
ORGANIZACIJA
RADOVLJICA
Kopališka 10

objavlja naslednja dela in delovne naloge
snažilke

za nedoločen čas, za otroški vrtec Radovljica

Pogoj:

po možnosti dokončana osnovna šola,
opravljen tečaj za snažilke:

vodje kuhinje

za določen čas, za otroški vrtec Lesce

Pogoj:

dokončana gostinska šola kuharske smeri,
opravljen tečaj iz higienskega minimuma,
3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi.

OBLETNICA

1. februarja 1982 mineva leto, odkar je v 23. letu
od nas za vedno odšel naš dragi očka, sin in brat

ROK SITAR ml.

s Spodnjega Otoka

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in se ga spominjate ter njegov
prerani grob krasite s cvetjem in prižigate svečke.

Neutolažljivi: Anka s hčerko Špelo, mama, ata in brat Srečo.

Sp. Otok, 29. 1. 1982

Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano za-
pustil naš dragi mož

JANEZ BRANKOVIČ

Za vso pomoč se zahvaljujemo sosedom: Zalokarjevim,
Andrejevim, Tilkovim, Matevževčevim in Mrleževim.
Zahvalo smo dolžni tudi zvonarjem in gospodu župniku
za lep pogrebni obred.

Žalujoci vsi njegovi

Šmartno, 27. januarja 1982

V SPOMIN

našemu ljubemu možu, očetu in staremu očetu

FRANCU ČUFARJU

Druga februarja mineva leto dni odkar Te je kruta usoda iztrgala iz
naše sredine. Obiskovali smo Te v bolnici in ko smo že upali, da bo šlo na
bolje, si nas nenadoma zapustil. Nismo mogli verjeti, da si za vedno odšel
od nas. V našem domu je tišina in žalost, v srcih pa bolečina in nenado-
mestljiva izguba. Narava se vsako leto prebujala, spomini na Tebe dragi pa
ostanejo za vedno v naših srcih. Ko Te obiskujemo na Tvojem grobu se
soočimo s kruto resnico, da te ne bo nikoli več med nami, prižigamo sveče,
polagamo cvetje na Tvoj grob in solze, ki se ne morejo ustaviti, nenehno
drsi po naših žalostnih licih, kakor bi hotele reči, hudo nam je za Te-
boj.

Zahvaljujemo se vsem, ki se Te spominjajo in prinašajo sveče in cvetje
na Tvoj grob.

ŽALUJOČI: žena Marija, sinova: Franci z družino, Tomaž in Majda.

Lesce, 2. februarja 1982

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nam je zahrbtna bolezen iztrgala
našo drago hčerko, ženo, mamo, staro mamo, sestro,
teto in snaho

MALKO SIMČIČ

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena
hvala vsem sorodnikom, znancom ter delovnim organizacijam: Gorenjski
predilnici, LTH - računovodstvu, Iskri Železniki ter Ljubljanski banki za
darovane vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni TORAKALNEMU
ODDELKU Kliničnega centra za zdravljenje med njeno boleznijo.
Zahvaljujemo se tudi pevcem in g. župniku za obred.

VSI NJENI

Šk. Loka, Žabnica, Šmartno

ELEKTRO
GORENJSKA,
DELOVNA
ORGANIZACIJA
ZA DISTRIBUCIJO
IN PROIZVODNJO
ELEKTRIČNE
ENERGIJE, n. sub. o.,
Kranj, JLA 6
TOZD ELEKTRO
KRANJ,
n. sub. o. Kranj
Mirka Vadnova 3

Pri objavi z dne 29. 1. 82
je pri oglašju pod točko 3
nastala napaka. Pravil-
no je ELEKTROTEHNI-
KA in ne elektromeha-
nika, kot je bilo objavlje-
no.

Komunisti povsod v ospredju

Člani Zveze komunistov v kranjski vojaški enoti so ocenili lansko delo in se dogovorili za bodoče naloge — Uspešni na več področjih — Do slabosti kritično in odgovorno

Kranj — Organizacija zveze komunistov v kranjski vojaški enoti, kjer delujejo vse starešine, okrog 40 odstotkov vojakov in približno 70 odstotkov prebivalcev na delu v armadi, je lani v celoti uresničila svoj delovni načrt. Osrednjo pozornost je namenila izgrajevanju vseh vrednot, ki so pomembne za izpolnjevanje najzahtevnejših nalog v miru in morebitni vojni. Prav zaradi njene vodilne vloge pri usmerjanju dela posameznikov in vojaških kolekti-

vov je enota dosegla dokaj visoko oceno borbene pripravljenosti, so ob pregledu lanskega leta dela na splošno ugotovili komunisti v kranjski vojašnici na nedavni konferenci. Ko so govorili o uresničenih nalogah, so pozitivno ocenili vključevanje mladih v Zvezo komunistov. Kljub ostrejšim merilom za sprejem se je krog komunistov v enoti lani povečal kar za blizu 600 vojakov. Prav tako so bili zadovoljni z vključenostjo komunistov v delovanje

drukih družbenopolitičnih organizacij in njihovim sodelovanjem z okoljem, predvsem pri uresničevanju zamisli splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Da so na slednjem področju dosegli zavidljive uspehe, potrjujejo med drugim uspešno opravljene vaje enot na terenu in priznanja nosilcev obrambnih nalog, kot so teritorialna obramba, organi za ljudsko obrambo in drugi. S stalno akcijo za pojasnjevanje razmer doma in v svetu so dosegli tudi višjo stopnjo politične budnosti in odgovornejši odnos do samozaščitnega ravnanja. Ne nazadnje so komunisti veliko prispevali za gospodarnейše poslovanje, tako da je na področju prizadevanj za gospodarsko ustalitev kranjska enota pri vrhu v ljubljanskem armadnem območju.

Slabosti v delu komunistov ni bilo veliko. Dogajalo se je, da so posamezniki zatajili pri izpolnjevanju nekaterih nalog, vendar je že kritika kolektiva zadostovala za spremembo njihovega odnosa do partijskih in delovnih dolžnosti. Komunisti so si prizadevali za odpravo nekaterih pomanjkljivosti izven svoje organizacije. Gre za še vedno premalo izkoriščene možnosti pri reševanju pomembnih vprašanj prek Zveze socialistične mladine; objektivno tudi zaradi neizkušenosti mladih ob prihodu v armado in njihovega pogostega premeščanja v njej. Prav tako je težko doseči odgovoren odnos slehernega pripadnika armade do varčnega ravnanja z orožjem in opremo, čeprav kolektiv vzgojno vpliva na posameznika tudi v tem pogledu.

Ugotovljene probleme, so sklenili udeleženci konference, bodo med prihodnjim delom dosledno odpravljali. Načrt njihovega dela za bodoče, ki so ga sprejeli, pa označuje nekaj poglobitvenih dejavnosti. Vso pozornost bodo namenili pripravi na partijske kongrese, spremljanju kongresne dejavnosti in uresničevanju v njej sprejetih sklepov. Široko predvolilno aktivnostjo si bodo prizadevali izboljšati odnos komunistov do kadrovskega vprašanja. Po potrebi bodo spodbujali delo posameznih osnovnih organizacij ZK, da bi v njih zagotovili stalno aktivnost. Še naprej bodo skrbeli za izgradnjo izobraževalnega sistema, trdne moralno politične razmere in gospodarno ravnanje v enoti. Ob tem ne bodo prezrili potrebe po stalnem spremljanju notranjih in zunanjih družbenih razmer. Če upoštevamo številne druge njihove dolžnosti, bodo komunisti na vseh področjih dela v kranjski vojaški enoti še naprej v ospredju.

S. Saje

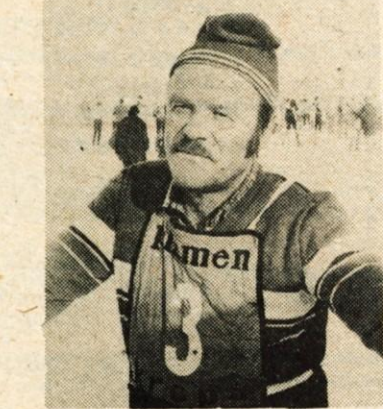
GLASOVA ANKETA

Žagarjeve smučine

Na že tradicionalnem smučarskem teku patrol, ki so ga letos pod pokroviteljstvom tovarne vijakov Plamen iz Kroke organizirale krajevne organizacije ZB Lipniške doline — Podnart, Dobrava, Kropa, Kamna gorica in Otoče — je sodelovalo 136 ekip domala iz vse Slovenije. Prireditelj, ki je dobila ime Po poteh narodnega heroja Staneta Žagarja, postaja vedno bolj priljubljena in vse bolj množična športna manifestacija, ki se je udeležujejo mladi in borci. Na letošnji je kot gost prisostvoval tudi Iztok, sin narodnega heroja Staneta Žagarja.

jajo domala iz vseh krajev, Ljubljane, gorenjskih občin, tu so šolarji, pripadniki vojske, člani enot milice, borci invalidi. Vseč mi je predvsem to, ker ni takšno tekmovanje kot smo jih vajeni. Na teku po poteh narodnega heroja Staneta Žagarja ne moreš biti individualist, nujno je potrebna organiziranost med član posamezne ekipe. Pred tekmovanjem se posamezniki naučijo, kdo bo v ekipi in kakšni cilji morajo priti vsi na enkrat. Eden drugega spodbujajo in tekmujejo z zdravem, športnem duhom.

Ivan Stular-Ciro, predsednik organizacijskega odbora: Mislim, da je letošnja prireditev dobro pripravljena. Veliko izkušenj smo si pridobili že z lansko, prvo prireditvijo, čeprav bi lahko rekli, da so še pomanjkljivosti, ki jih bomo poskušali prihodnje leto odpraviti. Najbrž bomo prihodnje tekmovanje spremenili tudi tako, da se bodo lahko pomerili v še višjih starostnih skupinah in popestrili ter še bolj množično obeležili tekmovanje po poteh narodnega heroja Staneta Žagarja. Letos pogrešamo le to, da ni večje udeležbe iz vojašnice Staneta Žagarja, saj se po njem imenuje tudi naše tekmovanje. Verjetno pa je za to opravičilo, saj je po Gorenjski veliko tekaških tekmovanj.

Franc Černe iz Radovljice, napovedovalec na prireditvi: Izredno rad sodelujem predvsem na tem množičnem tekaškem tekmovanju, saj postaja vse bolj priljubljena in množično. Tekmovalci prihajajo iz vse Slovenije.

Romana Pogačnik, učitelj osnovne šole Staneta Žagarja v Lipnici: Na tem tekmovanju sem prvič, čeprav s sošolci večkrat tečemo v Kamni gorici in okolici, kjer sem doma. Tekmovanje mi je všeč, četna naša ekipa ne bo dosegla prvega ali boljše mesta. Prijetno je in prihodnje leto spet nameravam udeležiti.

D. Kurat

Kranj — Konec prejšnjega tedna je bila v gostilni Benedik v Stražišču prisrčna slovesnost, na kateri so se kranjski zdravstveni delavci poslovili od dr. Julija Mayerja, Ančke Košnik, med. cestre in dr. Ivana Hribernika, svojih kolegov, ki so najmanj tri desetletja svojega dela opravljali prav v kranjskih ambulantah, vendar pa z upokojitvijo, kot je v nagovoru poudaril dr. Bavdek, niso prenehali biti zdravstveni delavci. Srečanja se je udeležilo tudi nekaj znanih znanstvenih in kulturnih delavcev pri nas kot dr. Pavle Blaznik, prof. dr. Anton Dolenc, Matej Bor, Janko Messner in drugi.

Zlata poroka v Lahovčah — Marija Janhar, Anžetova mama iz Lahovč pravi, da je najbolj srečna, kadar se doma zberejo vsi njeni otroci z vnuki in pravnuki vred. Takrat se ji zdi, kot bi se povrnila časi, ko so bili še majhni, ko je zanje še ona skrbela. Osem jih je rodila, sedem je pa še živih. Vsi so poročeni okrog Kranja in Kamnika. Kadar imata ona ali oče Matevž rojstni dan, pridejo vsi skupaj. V soboto, 6. februarja, se bodo spet zbrali, vendar na drugačni slovesnosti: Marija in Matevž Janhar bosta praznovala 50-letnico njune poroke. 3. februarja 1932 sta se poročila v Cerkljah. Čez Savo, s Podreče se je hodil oče Matevž ženiti k Anžetovi Miki. Štiri leta sta »hodila«. Lepa trdna kmetija je bila pri Anžetu, toda, trdo je bilo treba poprijeti. Gledal je oče

Matevž, da so sproti kupovali vse stroje, kar se je le dalo dobiti. V stroje in gospodarska poslopja je šel vsak dinar sproti. Zato je kmetija še danes vzor trdne kmečke domačije. Sin zdaj kmetuje a tudi oče se še ne da. Za vsako delo še prime, čeprav ga zadnje čase precej »sapa daje«. Včasih, ko so pa še vse na roke delali, tedaj je pa bila muka. Rad kmetuje, veliko je prigospodaril. Zemljo naj ima tisti, ki jo ima rad, ki jo z ljubeznijo obdeluje. Še vedno ne smeš gledati na ure, ne na sobote, ne na nedelje, ne na praznike. Kmetija zahteva svoje. Le to bi rad, da bi je ne kosali več. Najhuje je bilo med vojno, sedaj pa, če bo zdrave, bo najlepše. Veliko bremen sta prevzela mlada dva. Nov rod raste gor. — D. Dolenc

Vzorno delo turističnega podmladka

Mojstrana — Turistični podmladek na osnovni šoli 16. decembra v Mojstrani je eden najbolj delavnih v jesenski občini. Na lanskem tekmovanju na Bledu je med enajstim z vse Gorenjske zasedel drugo mesto, glede na celotno delo pa v okviru Gorenjske turistične zveze šesto mesto. Člani so pridno pisali tudi naloge s turistično vsebino. Jure Košir, učenec četrtega razreda, je bil najboljši med svojimi vrstniki na Gorenjskem.

Turistični podmladek na osnovni šoli v Mojstrani dela od septembra 1979, v njem sodelujejo vsi učenci. Mladi iz osmega razreda z mentorico Elizabeto Telalovič pripravljajo in vodijo tedenske očiščevalne akcije od Mlače do Savskega mostu v Kamnjah in po vaseh krajevne skupnosti. Vsak razred ima določen teren, ki ga očisti. Temeljnost dela nato pregledajo in ocenijo. Ugotovili so, da je največ smeti raztresenih na avtobusnih postajališčih, kjer običajno najdemo do vrha poln in često še prevrtnjen smetnjak.

Zelo lepo so minulo leto skrbeli za okolico šole. Uredili so park, zasadili rože in redno pleli. Jeseni so gredice

pognojili in jih zaščitili z vejami. Blizu šole imajo čebelnjak, v katerem so lani obnovili roj čebel. Ptice krmijo prvošolci in svoje delo skrbno opravljajo. Septembra so sodelovali s krajevno skupnostjo pri posipanju poti. Vsako leto očistijo tudi okolico voda, z grmovja poberejo smeti, ki jih puste narasle vode. Prizadevajo si najti povzročitelje onesnaževanja, da bi ga preprečili.

Podmladkarji so za šolsko leto 1981/82 sprejeli obširen program dela. Kot minulo leto bodo v sodelovanju s turističnim društvom in krajevno skupnostjo dobili še nove naloge. Razširili bodo šolski park, pripravili predavanja, razstavo etnografskih predmetov, poučne ekskurzije. V letošnjem šolskem letu so izdali prvo številko svojega turističnega glasila »Oj, Triglav moj dom«, ki obsega 46 strani; opremljeno je s slikovnim gradivom, tako da ga vsi prebivalci radi prebirajo. Vsi, ki so pri tem pomagali, posebej pa mentorica glasila Metka Košir, zaslužijo posebno pohvalo. Delo turističnega podmladka v Mojstrani je lahko zgled drugim.

Branko Blenkus

Toplina lesa

Vseh vrst nas je. Smo taki, ki komaj čakamo, da bo konec službe in vemo, da bo popoldne, po kosilu kavč naš vsaj za nekaj ur. Potem bo malo kvartanja pa večerja in televizija in spanje... Pa naslednji dan spet služba... Bognedaj, da nam kakšna reč skvari to naše udobje. Mar ni dovolj, da se že v službi naprežamo!

So pa med nami tudi drugačni ljudje. Taki, ki vse svoj prosti čas znajo koristno porabiti, ki ne morejo biti prav nič brez dela, ker hočejo ves čas, ki jim je na voljo, delati, ustvarjati. In ko se pokaže prvi droban uspeh, dobe voljo za nove in nove stvari. Vse, česar se lotijo, jim uspe.

Takšen je Pečenikov Lojze z Zlatega polja v Kranju. Bolj kovinarske stroke je sicer, tehnolog vzdrževanja v kranjski Savi. Že dolgo let pa ga privlači les njegova toplina, material, ki ga lahko oblikuješ. Ko je še služil vojsko v Slovenski Bistrici, je iz samega dolga začel z žepnim nožičem razlajati lesene obeske za dekleta: smešne, čudne obraze, ki imajo v ustih razmetane zobe, izdelane do podrobnosti, miniaturne maske vzhodnih ljudstev in podobno. Če ni dobil lesa, je razžagal kar ročaj od lopate. Da je le razljal.

Ko začneš ne moreš nehati, ugotavlja Lojze. In ko je prišel domov, je počasi začel spravljati skupaj dleta in druga orodja, ki so potrebna pri rezljanju, pri obdelavi lesa. Izpod njegovih spretnih prstov so spet prihajale drobne lesene umetnine. Tudi križark se je lotil pa mask, kipcev. Njegova posebnost ni v tem, da bi kot večina naših naivcev, podobno obdelal le ne grobo. Ne. Njegovi izdelki imajo izraz obraza. Naj vzamem za primer samo doprski kipec Franca Jožefa. Po stari sliki ga je delal. Tako pristen je s tisto njegovo perjanico na klobuku, brki, košatimi zalisci, živimi očmi, vsemi odlikovanji na prsih, da kar strmiš. Pa je kipec visok le blizu dvajset centimetrov. Šestdeset ur ga je delal. Največ se zamudi z grobo obdelavo, tisto na drobno prihaja kar samo od sebe, hitro, delček za

delčkom. Roko je treba imeti, seveda. Včasih je dobro risal. To mu veliko pomaga, kajti vsako stvar najprej nariše točno v izmerah, potem se loti lesa. Pravkar ima v delu brentarja, takega, ki bo v brenti nosil pravo steklenico in bo iz nje tudi priteklo...

Najhuji problem je les. Lipa je mehka in pri drobnih obdelavi se ti rezi prej vtisnejo kot odrežejo. Trd les, kot je na primer hruska, iz katere tudi oblikuje, se lažje reže, se ne kolje, vzame pa veliko več časa in roke bole. Ko je delal neko masko iz oreha, je dobil žulje. Ja, ko bi se pri nas dobili lesovi, kot jih imajo v Afriki, Indiji, kjer pri domorodcih nastajajo te maske. Je zadnjič poslušal eno malce zarezati zadaj. Kot maslo se da obdelovati! Zato tudi lahko izdelujejo tako čudovite stvari.

Najdlje je delal slončka, ki v oklih prinese cigareto če mu potisneš glavo navzdol, v skrinjico. Zahteven mehanizem, toda uspelo mu je. Le

odjenjati ne smeš pri takih Sicer pa Lojzeta k takšnemu res ni treba siliti. Ko začne, ne in ne more nehati, s takšno pritegne ta ustvarjalnost. Pri njih otrocih je seveda čez dan časa, ko gredo spat, pa najde mir.

Pa ne le kipi in podobne. Tudi vse ostalo, kar je treba v obleči ali narediti iz lesa, je v Lojzetovih rok: v les oblečeni kopalnica, pregradna stena kuhinjo in jedilnico, televizor, omarica, lesena stenska svetilka jo lahko poljubno obračša kot kovine, stolček za najmlajšega ka... Zlate roke, bi lahko rekli, ostalega pohištva bi se lotil, bi dobil pravi les pa če bi imel. Le vrtni stroj, žago in dleta zdaj pri roki. Pa časa vedno ni, kuje, kajti spomladi bo spet vrsti pa pleskanje pa ograjo bo popraviti. Toda kakšno uro svojega lesenega konjička bo tovo še našel.

D. Dolenc

Leseni obrazi izpod dleta Lojzeta Pečenika imajo svoj izraz — ta mož tako vesel in nagajiv, da se ti zdi, da bo zdaj zdaj pomežiknil in ugriz v mali prstek... — Foto: D. Dolenc